

C Kontraksbestemmelser**C2 Spesielle kontraksbestemmelser for bygging, Nordland fylkeskommune****Innhold**

1 Definisjoner (se NS 8407 punkt 1)	7
2 Avvikling av fellesferie.....	7
3 Kontraktens ulike faser.....	7
4 Kontraktdokumenter og tolkningsregler (se NS 8407 punkt 2)	7
5 Kommunikasjon	8
6 Samlokalisering	9
7 Samordning og kommunikasjon med grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter	9
8 Dokumentasjon	10
9 Tomt punkt - utgår	10
10 Planlegging	11
11 Møter (Se NS 8407 punkt 4)	11
11.1 Generelt om møter (Se NS 8407 punkt 4.1).....	11
11.2 Oppstartsmøte og samhandlingsprosess.....	11
11.2.1 Samarbeidsmøter	13
11.2.2 Oppstartsmøter for kontroll og godkjenning konstruksjoner	13
11.2.3 Oppstartsmøter for sprengningsarbeider	14
11.2.4 Faglige møter, samlinger og kurs	14
11.3 Byggherremøter/byggemøter	14
11.4 Prosjekteringsmøter.....	14
12 Varsler og krav (Se NS 8407 punkt 5)	15
13 Partenes sikkerhetsstillelse (Se NS 8407 punkt 7)	15
13.1 Leverandørens sikkerhetsstillelse	15
13.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse	16
14 Forsikring (Se NS 8407 punkt 8)	16
14.1 Leverandørens plikt til å holde kontraktsgjenstanden mv. forsikret	16
14.2 Ansvarforsikring	16
15 Partenes representanter og nøkkelpersonell (Se NS 8407 punkt 9)	16
16 Bestemmelser om arbeidstakere.....	18

16.1 Personell	18
16.2 Lønns- og arbeidsvilkår	18
16.3 Rapportering av utenlandsk virksomhet	19
16.4 Språkkrav for arbeidstakere	19
16.5 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i punkt 16.1, 16.2, 16.3, 16.4	20
17 Lærlinger	20
17.1 Krav om bruk av lærlinger	20
18 Kontraksmedhjelpere (Se NS 8407 punkt 10)	21
18.1 Valg av kontraksmedhjelper	21
18.2 Byggherrens rett til å nekte å godta leverandørens valg av kontraksmedhjelpere	22
19 Tillatelser, løyver og dispensasjoner	22
20 Midlertidige avtaler med grunneiere	22
21 Tomt punkt - utgår	22
22 Kontraktsgjenstanden (Se NS 8407 punkt 14)	22
22.1 Avtalte krav	22
22.2 Valg av løsninger	24
23 Kvalitetssikring	24
23.1 Krav til kvalitetssikringssystem	24
23.2 Kvalitetsplan	25
23.3 Dokumentasjon og rapportering	27
23.3.1 Generelt	27
23.3.2 Orientering mellom partenes representanter	27
23.3.3 Månedrapportering	27
23.3.4 Tomt punkt - utgår	28
23.3.5 Arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner	29
23.3.5.1 Kvalitetssystem	29
23.3.5.2 Spesielle kompetansekrav	29
23.4 Bestemmelser for asfaltarbeider	30
23.4.1 Krav til dokumentasjon	30
23.4.1.1 Frister for dokumentasjon	30
23.4.1.2. Kontrollgrunnlag (arbeidsresepter)	30
23.4.1.3 Polymermodifisert bitumen, PMB	31
23.4.2 Etterkontroll	31

23.4.3 Regler ved mangler og avvik	31
23.5 Bestemmelser for elektroarbeider – elektriske anlegg	33
23.5.1. Elektriske lavspenningsinstallasjoner	33
23.5.2. Fordelinger	33
23.5.3. Ekomanlegg	33
23.5.4. Maskiner	34
23.6 Bestemmelse for montering, reparasjon og vedlikehold av rekkverk	34
24 Prosjektering, rådgivning mv. (Se NS 8407 punkt 16)	34
25 Krav til prosessen (Se NS 8407 punkt 15)	35
25.1 Forandringer i lover, forskrifter mv.....	35
26 Forhold på byggeplassen (Se NS 8407 punkt 18)	35
26.1 Tilkomst til byggeområde mv.....	35
27 Skade på kontraktsgjenstanden mv. i byggetiden (Se NS 8407 punkt 19)	35
28 Fremdrift og samordning (Se NS 8407 punkt 21)	35
28.1 Leverandørens fremdriftsplan	35
28.2 Fremdriftsstatus og varslings	36
28.3 Leverandørens samordningsplikt	36
29 Byggherrens kontroll av leverandørens ytelser	37
30 Risiko for forhold ved grunnen (Se NS 8407 punkt 23).....	37
31 Tidspunkt for byggherrens ytelser	38
32 Tomt punkt - utgår	38
33 Fastsettelse av vederlaget (Se NS 8407 punkt 26)	38
33.1 Vederlaget.....	38
33.2 Indeksregulering	40
34 Fakturering (Se NS 8407 punkt 27)	41
34.1 Avtalt fakturering	41
34.2 Faktureringsplan.....	41
34.3 Dokumentasjon av fakturakravet.....	41
35 Generelle betalingsbestemmelser (Se NS 8407 punkt 28)	42
36 Særlige regler om regningsarbeid (Se NS 8407 punkt 30)	42
36.1 Vederlagsberegning	42
36.2 Kontroll og dokumentasjon	43
37 Endringer (Se NS 8407 punkt 31).....	44

38 Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillellesfrister	44
39 Tomt punkt - utgår	44
40 Forberedelse til overtakelse (Se NS 8407 punkt 36).....	44
40.1 Testing og innregulering av tekniske anlegg	44
40.2 Levering av FDV-dokumentasjon.....	45
41 Overtakelse (Se NS 8407 punkt 37).....	45
42 Sluttoppgjør (Se NS 8405 punkt 39).....	46
43 Forsinkelse (Se NS8407 punkt 40)	46
44 Avbestilling (Se NS 8407 punkt 44).....	46
45 Heving (Se NS 8407 punkt 46)	47
46 Rettigheter til prosjekteringsmaterialet og dokumenter (Se NS 8407 punkt 47).....	47
47 Tvister (se NS 8407 punkt 50).....	47
47.1 Minnelige løsninger.....	47
48 Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt.....	48
49 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	48
49.1 Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, risikovurdering og SHA-plan	48
49.2 HMS-kort	49
49.3 Førings av oversiktsliste	49
49.4 Hovedbedrift og samordningsansvar.....	50
49.5 Besøkende til anleggsområdet	50
49.6 Opplæring og kompetanse.....	50
49.7 Arbeidstid	51
49.8 Arbeidsvarsling.....	51
49.9 Personlig verneutstyr og vernetøy	51
49.10 Kjemiske produkter	52
49.11 Sikring av arbeidsstedet	52
49.12 Orden og renhold.....	52
49.13 Vernerunder	53
49.14 Merking og kontrollrutiner.....	53
49.15 Kompetansekrav for ledebilssjåfører og trafikkdirigenter.....	53
49.16 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved prosjekteringsarbeider	53
49.17 Spesielle krav knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø	54
50 Ytre miljø (YM).....	54

50.1 Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen	54
50.2 Hensyn til omgivelsene	54
50.3 Tømmer og treprodukter	55
50.4 Avfallshåndtering	55
50.5 Kontraksarbeidenes klimagassutslipp	55
50.5.2 Miljødeklarasjon - Environmental Product Declaration (EPD)	55
50.6 Krav til kjøretøy og maskiner	56
51 Fellesbestemmelser for SHA og YM	56
51.1 Beredskapsplan og øvelser	56
51.2 Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser	57
51.4 Byggherrens sanksjonsrett	58
52 Sprengningsarbeider	58
52.1 Transport av sprengstoff	58
52.2 Sprengningsplaner	58
52.3 Salveplaner	59
52.4 Bergsprengningsleder	59
52.5 Bergsprenger	59
52.6 Sprengstoff fra tidligere entreprise	59
52.7 Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid	59
52.8 Mobile borerigger – krav til vern mot bevegelige og roterende deler	59
53 Tomt punkt - utgår	60
54 Andre bestemmelser	60
54.1 Riggplass	60
54.1.1 Tilgjengelige områder for riggplass for leverandøren	60
54.1.2 Riggplan	60
54.1.3 Innkvartering	60
54.1.4 Bruk av riggplass	61
54.2 Tilknytninger til offentlig nett, elkraft, mm	61
55 Sanksjoner	61
55.1 Generelt	61
55.2 Sanksjoner ved overskridelse av mulktbelagte frister	61
55.3 Sanksjoner ved mangelfull rapportering	61
55.4 Sanksjoner ved kvalitetsavvik på asfalt	62

55.5 Sanksjoner knyttet til bestemmelser om arbeidstakere	62
55.6 Sanksjoner knyttet til HMS	62
56 Bonuser	63
56.1 Kompensasjon for bruk av lærlinger	63
57 Nordland fylkeskommunes seriøsitetsskrav	63

1 Definisjoner (se NS 8407 punkt 1)

Tillegg til NS 8407 punkt 1;

Kontraktssum

Kontraktssum defineres eksklusive merverdiavgift og eksklusive priser for mannskap og maskiner, ukepris, opsjoner, mv., (jf. kap. E2 pkt. 1.2 linjenummer 4).

Hverdag/virkedag

Alle dager, unntatt søndager og norske høytids- og helligdager.

Kontraktsarbeid

Arbeid og ytelser som til sammen er nødvendig for å levere kontraktsgjenstanden – slik som prosjektering, utførelse, dokumentasjon mv.

Totalentreprenør, entreprenør og leverandør

Uttrykkene brukes om hverandre i denne kontrakten, og alle betyr «totalentreprenøren» med mindre noe annet fremgår av sammenhengen.

2 Avvikling av fellesferie

Nordland fylkeskommune tillater ikke arbeid i fellesferien (uke 28, 29 og 30) i 2023 og 2024.

3 Kontraktens ulike faser

Kontrakten består av følgende faser;

- 1) Samhandlingsfaser
- 2) Prosjekterings- og byggefase
- 3) Overtakelse- og reklamasjonsfase

4 Kontraktdokumenter og tolkningsregler (se NS 8407 punkt 2)

Tillegg til NS 8407 punkt 2.1;

Dersom det er motstrid i kontraktdokumentene i kapittel D skal følgende prioritetsrekkefølge gjelde:

1. Kapittel D1.1 – Omfang og mengdefortegnelse
2. Kapittel D1.2 – Prosjekteringsgrunnlag og kravspesifikasjon
3. Kapittel D1.3 – Standardspesifikasjon for totalentrepriser
4. Kapittel D2 – Resultatdata og supplerende dokumenter

Dersom en eventuell motstrid ikke løses av ovennevnte prioriteringsrekkefølge skal motstriden løses iht. kontraktens generelle tolkningsregler. Reguleringsplaner er lagt inn i kap. D2, men gjelder likevel foran øvrige kontraktdokumenter med mindre noe annet er uttrykkelig angitt.

Tillegg til NS 8407 punkt 2.2;

Leverandøren kan ikke gjøre gjeldende avvik fra kapittel A til E som ikke fremgikk uttrykkelig av leverandørens tilbudsbrev og er innarbeidet i avtaledokumentet, jf. kapittel C3.

5 Kommunikasjon

Direkte og skriftlig kommunikasjon

All kommunikasjon vedrørende kontrakten skal foregå direkte mellom partene. Leverandøren kan ikke overlate hele eller deler av sine plikter knyttet til kommunikasjon med byggherren til en kontraksmedhjelper, med mindre dette skriftlig godkjennes av byggherren.

All kommunikasjon mellom partene, herunder varsler, krav og andre meddelelser, skal skje skriftlig til partenes representanter ved bruk av byggherrens dokumentbehandlingssystem

Muntlig kommunikasjon skal uten ugrunnet opphold gjentas skriftlig av partene.

Kommunikasjon med byggherrens rådgivere

Alle henvendelser mellom entreprenøren og byggherrens engasjerte rådgivere skal gå gjennom byggherrens representant, dersom annet ikke er tydelig bestemt.

Registrering i byggherrens elektroniske verktøy

I forbindelse med oppfølgingen av kontraksarbeidet vil Nordland fylkeskommune registrere leverandøren med kontaktperson, adresse og telefonnummer i byggherrens eget elektroniske verktøy. Opplysninger om sine registrerte data, kan leverandøren få ved henvendelse til byggherren. Leverandørens ansatte kan få innsyn i egne personopplysninger.

Språk

All skriftlig kommunikasjon mellom partene i tilknytning til kontrakten skal være på norsk.

Med mindre byggherren gir samtykke til noe annet, skal møter mellom partene foregå på norsk. Leverandørens møter med sine kontraksmedhjelpere der byggherren har rett til å delta, skal foregå på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

Leverandøren har ansvar for at alt personell er tilstrekkelig informert om relevante forhold for utførelsen av aktuelle kontraksarbeider på et språk de forstår.

Møtereferat

Entreprenøren skal føre referat fra møter mellom byggherren og leverandøren. Leverandøren skal sørge for føring av referat fra øvrige møter

Alle møtereferat skal dateres og nummereres fortløpende etter type møteserie.

Møtereferater skal distribueres i dokumentbehandlingssystemet senest 5 virkedager etter avholdt møte. Eventuelle innsigelser mot referatet meddeles den annen part så raskt som mulig, og senest innen 5 virkedager. Innsigelsene skal gjennomgås på neste møte.

Det skal føres referat fra prosjekteringsmøtene. Dette gjelder også når byggherren ikke deltar.

Dokumentbehandlingssystem

Partene skal benytte byggherrens elektroniske dokumentbehandlingssystem ved gjennomføring av kontrakten, i tråd med byggherrens rutiner for bruk av dokumentbehandlingssystemet. I denne kontrakten er byggherrens dokumentbehandlingssystem eRoom eller Interaxo og Elrapp.

Dokumentbehandlingssystemet skal utgjøre et felles arkivsystem for partene. Leverandøren må selv sørge for opplæring av eget personell i bruk av systemet etter innledende instruksjoner som byggherren vil gi.

Byggherrens øvrige systemer

Leverandøren skal benytte de systemer som fremgår av kontrakten eller som byggherren fastsetter. Dette inkluderer blant annet registrering og oppdatering av relevante data og dokumentasjon.

Partenes gjensidige opplysningsplikt

Partene er forpliktet til å holde hverandre løpende orientert om alle forhold som kan ha innvirkning på gjennomføringen av kontrakten.

Leverandøren plikter uoppfordret å gi byggherren alle opplysninger som er nødvendige for at byggherren skal kunne kontrollere om kontraksforpliktelsene er oppfylt.

Byggherren kan kreve at leverandøren gir byggherren og myndighetene slik informasjon om kontraksarbeidene og kontraktsgjenstanden som disse har behov for, slik at de kan ivareta sine oppgaver og plikter i henhold til lov, forskrift eller enkeltvedtak. Dette gjelder likevel ikke i den utstrekning byggherren allerede besitter informasjonen og det vil være en vesentlig byrde for leverandøren å fremskaffe informasjonen.

6 Samlokalisering

Leverandøren skal sørge for nødvendig kontorplass for byggherren i tilknytning til leverandørens egen rigg, slik dette er nærmere beskrevet i kapittel D (Beskrivende del).

7 Samordning og kommunikasjon med grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter**Samordning**

Leverandøren skal samordne sin fremdrift og utførelse med grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter. Disse forpliktelsene gjelder innenfor de rammer som er påregnelige etter kontraksarbeidets art, omfang og fremdrift.

Felles plan for informasjon til tredjeparter

Partene skal utarbeide en felles plan for informasjon om prosjektet til tredjeparter. Planen skal være et hjelpemiddel for å gjennomføre prosjektet på en best mulig måte og for å gi enhetlig informasjon om prosjektet til tredjeparter.

Kommunikasjon med grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter

Byggherren har ansvar for overordnet informasjon om prosjektet. Byggherren skal om nødvendig forut for oppstart avholde allmøte og sende ut skriftlig informasjon til grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter.

Leverandøren skal

- fortløpende informere grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter om leverandørens planer for kontraksarbeidene og om fremdriften. Informasjon til de som blir spesielt utsatt for støy, støv og anleggstrafikk, skal prioriteres.
- foreta varsling med SMS til de som ønsker det ved særskilt støyende arbeid og ved sprengning.
- varsle og informere hver grunneier og nabo i god tid før utførelse av arbeider på eller ved vedkommende sin eiendom. Leverandøren skal besøke og gjennomføre samtale med spesielt berørte grunneiere og naboer.
- håndtere de henvendelser som kommer fra andre tredjeparter enn media med mindre byggherren beslutter noe annet. Alle henvendelser skal håndteres på en profesjonell og serviceinnstilt måte.
- fortløpende føre logg over informasjon som leverandøren har gitt til grunneiere, naboer og andre berørte tredjeparter. Henvendelser fra disse skal også loggføres. Loggen skal føres i byggerens dokumentasjonsbehandlingssystem.

Kontakt med media

All kontakt med media (avis, TV, radio, internett, fagtidsskrift m.m.) skal håndteres av byggherren, med mindre byggherren beslutter noe annet. Ved henvendelser fra media om forhold i tilknytning til kontrakten, skal leverandøren henvise til byggherren. Ved overtredelse av bestemmelsen kan entreprenør bli ilagt en sanksjon per gang på kr 10.000,-

8 Dokumentasjon**Språk**

All dokumentasjon som leverandøren skal levere til byggherren skal utarbeides på norsk, med mindre noe annet er avtalt.

Tekniske beregninger og arbeidsgrunnlag

Leverandøren skal dokumentere at prosjekterte tekniske løsninger er i henhold til krav i kontrakten. Dokumentasjon organiseres og distribueres som beskrevet i håndbok V770 Modellgrunnlag. Byggherren skal gis adgang til å gjennomføre løpende innsyn i prosjektert dokumentasjon med egnede innsynsverktøy eller samhandlingsløsninger.

Tekniske beregninger og arbeidsgrunnlag skal foreligge senest tre uker før oppstart av de aktuelle arbeider.

Øvrige krav til de tekniske beregninger og byggeplaner følger av kapittel D (Beskrivende del).

9 Tomt punkt - utgår

10 Planlegging

Leverandørens prosjektplan

Leverandøren skal i løpet av samhandlingsfasen utarbeide en prosjektplan. Prosjektplanen skal minimum inneholde:

- 1) Plan for ivaretagelse av partenes felles overordnede mål for kontrakten
- 2) Beskrivelse av leverandørens organisering, herunder organisasjonskart, angivelse av nøkkelpersonell og kontraktsmedhjelpere
- 3) Overordnet beskrivelse av ivaretagelse av følgende forhold:
 - a. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)
 - b. Ytre miljø (YM)
 - c. Klima
 - d. Kvalitet
- 4) Beskrivelse av planlagt ressursbruk, herunder ressurs- og bemanningsplan
- 5) Beskrivelse av planlagte aktiviteter, med angivelse av muligheter og risikoer
- 6) Fremdriftsplan
- 7) Bruk av modellbasert gjennomføringsplan

For flere av ovennevnte forhold skal det utarbeides særskilte planer slik dette fremkommer av kapittel D (Beskrivende del).

Organisasjonsplan

Leverandøren skal i løpet av samhandlingsfasen supplere tilbudt organisasjon og nøkkelpersonell. Det skal leveres stillingsbeskrivelser for nøkkelpersonell, lederfunksjonene, kvalitetsfunksjonene og beredskapsfunksjonene, deres ansvar, fullmakter og kontaktinformasjon.

Bemanningsplan

Leverandøren skal utarbeide en 4-ukers bemanningsplan for kontraktsarbeidene. Planen skal oppdateres hver fjerde uke. Planen skal være grunnlag for rapportering av faktisk bemanning i månedsrapporten.

Dersom det planlegges arbeidstidsordninger som avviker fra ordinær arbeidstid, skal det redegjøres for dette i forbindelse med bemanningsplanene. Dette gjelder blant annet ferier, antall arbeidstimer pr. dag eller uke, samt eventuelle skiftordninger.

11 Møter (Se NS 8407 punkt 4)

I tillegg til NS 8407 punkt 4 gjelder også pkt. 11.1 til 11.6 nedenfor:

11.1 Generelt om møter (Se NS 8407 punkt 4.1)

Alle møter etter pkt. 11 skal avholdes fysisk med mindre annet avtales for det enkelte møte.

11.2 Oppstartsmøte og samhandlingsprosess

Samhandling skal gjennomføres før kontraktsarbeidet igangsettes. Partene skal sette av tilstrekkelig tid til dette. Agenda for samhandlingsmøte skal avklares og avtales i oppstartsmøte. Samhandlingen skal som minimum omfatte:

1. Personer, roller, samarbeid
 - Bli kjent
 - Samhandling som grunnlag for samarbeid i gjennomføringsfasen
 - Møtestruktur, herunder også totalentreprenørs møtestruktur
 - Roller, ansvar og fullmakter
 - Kommunikasjon
 - Avklare behov for ytterligere samhandling for enkelte og spesielle arbeidsoperasjoner
2. Gjennomgang av kontrakten
 - Gjennomgang av prosjektspesifikke forutsetninger og rammebetingelser
 - Gjennomgang av sentrale arbeidsoperasjoner i kontraktsarbeidet
 - Totalentreprenøren presenterer sin kvalitetsplan med tilhørende dokumenter
 - Standardiserte skjema som skal benyttes i kontrakten
 - Rapportering
3. Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)
 - Partenes ansvar
 - Kontroll og oppfølging
 - Organisering av totalentreprenørs HMS arbeid.
 - Gjennomgang av risikomatrix for prosjektet.
 - Gjennomgang av byggherres krav til sprengningsarbeid og forutsetninger til oppstartsmøtet i forbindelse med sprengningsarbeid.
4. Håndtering av tvister
 - Gjennomgang av kontraktens tvisteløsningsmekanismer jf. C2 pkt. 47 Tvister og C2, pkt. 11.2.1 Samarbeidsmøter
 - Hvordan håndtere tvister av mellommenneskelig art
 - Rutiner for varsler og svar – håndtering som ikke bidrar til at uenighet eskaleres
 - Målsetting er at kun prinsippaker skal komme til rettsvesenet

Dette skal gjennomføres uten at fordeling av ansvar og risiko i kontrakten endres i forhold til konkurransegrunnlaget.

I Oppstartsmøtet og samhandlingsmøter skal totalentreprenøren minimum stille med alt nøkkelpersonell. Kontraksmedhjelpere som det er inngått avtale med når samhandlingsprosessen gjennomføres skal delta med anleggsledelse.

Totalentreprenøren må i forbindelse med samhandlingen påregne deltakelse på separate møter med totalentreprenører og andre aktører i området i den grad arbeider må koordineres.

Som en del av samhandlingen skal følgende dokumenter oppdateres, detaljeres og presenteres for byggherre:

- Organisasjonsplan
- SHA dokumenter
- YM dokumenter
- Gjennomføringsplan

- Fremdriftsplan
- Kvalitetsplan
- Klimabudsjett og klimaregnskap
- Risikoregister

For å dokumentere partenes enighet om gode og tjenlige rutiner for gjennomføring av kontraksarbeidene, utarbeides det en skriftlig oppsummering som undertegnes av partene ved avslutning av samhandlingsprosessen. Samhandlingsdokumentet skal forankres i første byggemøte og senere være tema på samtlige byggemøter. Dokumentet suppleres og oppdateres ved behov etter at arbeidene er igangsatt.

Dokumentet skal forelegges og aksepteres av senere valgte kontraksmedhjelpere, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere som forutsetning for deres engasjement i gjennomføringen av kontraksarbeidene.

11.2.1 Samarbeidsmøter

Samarbeidsmøter skal holdes 2 ganger pr. år. I tillegg skal det holdes samarbeidsmøte når en av partene ber om at møte holdes.

Første møte skal holdes innen en måned etter oppstart av kontraksarbeidet.

Et sentralt tema i samarbeidsmøtene skal være gjennomgang av det som er nedfelt i samhandlingsdokumentet og de forhold som er avtalt og omforent. Ev. bekymringer knyttet til samarbeidsforhold og mulige tvister under utvikling skal også frembringes, protokolleres og tiltak skal drøftes og eventuelt iverksettes.

I samarbeidsmøtene skal alltid representant(er) fra byggherrens og totalentreprenørens ledelse delta, i tillegg til partenes stedlige prosjektledelse. Undertotalentreprenører som er engasjert ved tidspunkt for samarbeidsmøter, kan delta på møtet - eller deler av møtet - hvor dette er hensiktsmessig. Når en av partene vil nekte undertotalentreprenør deltakelse på deler av et samarbeidsmøte, skal dette være saklig begrunnet.

Status knyttet til samarbeidsforhold og ev. forslag til forbedringer skal alltid være tema i samarbeidsmøtet.

11.2.2 Oppstartmøter for kontroll og godkjenning konstruksjoner

Totalentreprenøren skal tidlig i prosjekteringsfasen ta kontakt med seksjon for kontroll og godkjenning i Vegdirektoratet, <https://www.vegvesen.no/fag/teknologi/bruere/kontroll-og-godkjenning>, for å avtale tidspunkt for oppstartmøte.

Oppstartmøtet skal bl.a benyttes til å:

- orientere om antall og type konstruksjoner som skal inn til kontroll og godkjenning
- avklare hvilke type(r) kontroll som skal gjennomføres
- orientere om når konstruksjonene planlegges sendt inn til kontroll samt avklare hvor mye tid som må settes av i totalentreprenørens fremdriftsplan for kontroll og godkjenning

Totalentreprenøren skal ved behov innkalle til ytterligere møter med samme agenda i løpet av kontraksperioden.

I tillegg til totalentreprenøren, hans prosjekterende og Vegdirektoratet seksjon for kontroll og godkjenning, skal byggherre innkalles til møtet.

Totalentreprenøren skriver møtereferat og sender til deltakerne gjennom dokumenthåndterings-systemet senest fem dager etter møtet.

11.2.3 Oppstartsmøter for sprengningsarbeider

Egne oppstartsmøter for sprengningsarbeider er omtalt under punkt 52.7.

11.2.4 Faglige møter, samlinger og kurs

Totalentreprenøren skal gjennomføre og delta på faglige møter og kurs som bestemt i kontrakten.

I tillegg kan totalentreprenør og byggherre i samarbeid arrangere faglige samlinger.

Er ikke annet avtalt, dekker totalentreprenøren alle egne kostnader ved deltagelse på kurs, møter og samlinger.

11.3 Byggherremøter/byggemøter

Byggherremøte avholdes hver 14. dag, og omhandler bl.a. prosjektets økonomi, månedsrapport, fremdrift mv. Totalentreprenøren fører referat fra byggherremøtene, med mindre annet er avtalt for det enkelte møte. I disse møtene deltar normalt byggeledelsen fra begge parter.

Agenda byggherremøter:

1. Godkjenning av forrige møtereferat.
2. Gjennomgang av referat fra siste prosjekteringsmøte
3. Månedsrapport
4. Økonomi
5. Samhandlingsavtale
6. SHA
7. YM
8. KS
9. Byggherrens leveranser
10. Fremdrift
11. Ressursforbruk
12. Endringer og avklaringer
13. Eventuelt
14. Neste møte

11.4 Prosjekteringsmøter

Totalentreprenøren skal avholde egne prosjekteringsmøter. Totalentreprenørens prosjekterende, og eventuelle andre kontraksmedhjelpere som har en rolle i prosjekteringen, skal delta på møtene. Totalentreprenøren skal innkalle byggherren til alle slike møter, og byggherren har rett til å delta i prosjekteringsarbeidet. Prosjekteringsmøtene avholdes på avtalt sted fastlagt i samhandlingsdokumentet. Totalentreprenørens prosjektleder eller prosjekteringsleder, leder

prosjekteringsmøtene og fører referat fra disse. Referat sendes til partenes representanter innen 5 hverdager etter møtet.

Agenda prosjekteringsmøter:

1. Godkjenning av forrige møtoreferat.
2. Gjennomgang av relevante deler av referat fra siste byggherremøte/byggemøte
3. SHA
4. YM
5. Generelt
6. Veg
7. VA
8. Geoteknikk
9. Konstruksjoner
10. Elektro
11. Eventuelt
12. Neste møte

12 Varsler og krav (Se NS 8407 punkt 5)

NS 8407 punkt 5 andre avsnitt utgår og erstattes med;

Varsel og krav skal gis på byggherrens fastsatte skjemaer. Ved manglende overholdelse av dette kravet anses forholdet som ikke varslet eller ikke krevet.

13 Partenes sikkerhetsstillelse (Se NS 8407 punkt 7)

13.1 Leverandørens sikkerhetsstillelse

Tillegg til NS 8407 punkt 7.2;

Sikkerheten skal stilles før kontraksarbeidene start og senest 14 dager etter kontraksinngåelsen. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt leverandørens sikkerhetsstillelse.

Sikkerhet skal stilles av bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon som godkjennes av byggherren. Sikkerhet stilles på Standard Norges Byggblankett 8407 B, Formular for leverandørens sikkerhetsstillelse i utførelsestiden og i reklamasjonstiden.

Kausjonsløftet fra sikkerhetsstilleren skal rettes direkte til byggherren og skal ikke være begrenset på annen måte enn det som følger av dette punkt. Sikkerhetsstillerens ansvar skal ikke være begrenset i form av forbehold om at premie er innbetalt eller at annet mislighold ikke foreligger.

Garantiansvar kan ikke gjøres gjeldende med mindre leverandøren har fått rimelig frist til å rette de påberopte forholdene.

Som sikkerhet aksepteres også garantibeløpet plassert på sperret konto til fordel for byggherren. Renter tilfaller leverandøren.

For arbeidsfelleskap skal sikkerhet stilles på vegne av arbeidsfelleskapet, ikke de enkelte

13.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse

NS 8407 punkt 7.3 utgår og erstattes med;

Byggherren stiller ikke sikkerhet for sine kontraksforpliktelser.

14 Forsikring (Se NS 8407 punkt 8)

14.1 Leverandørens plikt til å holde kontraktsgjenstanden mv. forsikret

Tillegg til NS 8407 punkt 8.1;

Leverandøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidene start og senest 14 dager etter at kontrakt er inngått.

Entreprenøren plikter å gi byggherren en ny kopi av forsikringsattesten ved endringer, inkludert fornyelse, av forsikringen.

14.2 Ansvarforsikring

NS 8407 punkt 8.2 første avsnitt, 4. og 5 setning utgår og erstattes med;

Forsikringen skal være en førsterisikoforsikring. Forsikringssummen skal ikke være mindre enn 150 G. Dersom det foretas utbetaling fra leverandørens ansvarsforsikring i løpet av kontraksperioden, er leverandøren forpliktet til å tegne tilleggsforsikring slik at forsikringssummen til enhver tid ikke er mindre enn 150 G.

Tillegg til NS 8407 punkt 8.2;

Leverandøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidene start og senest 14 dager etter at kontrakt er inngått.

Byggherren skal oppdateres med kopi ved endringer og fornyelse av forsikringsbevis.

15 Partenes representanter og nøkkelpersonell (Se NS 8407 punkt 9)

Tillegg til NS 8407 punkt 9;

Nøkkelpersonell

Leverandørens nøkkelpersonell er personell hos leverandøren som innehar overordnede roller i gjennomføringen av kontrakten. Nøkkelpersonellet skal delta i gjennomføringen av kontrakten, og være på anleggsstedet når det gjennomføres arbeid innenfor deres fagområder.

Nøkkelpersonell	Kompetansekrav:
Prosjektleder	Minst 5 års relevant erfaring innen bygg og anlegg, hvorav minst 5 år som leder i prosjekter av samme art, omfang og vanskelighetsgrad.
Prosjekteringsleder hos totalleverandørens rådgiver	Minst 5 års relevant erfaring innen prosjektering, hvorav minst 5 år som prosjekteringsleder for større prosjekt av tilsvarende art, omfang og vanskelighetsgrad
Prosjekteringsleder hos totalleverandør	Minst 5 års relevant erfaring innen prosjektering, hvorav minst 5 år som prosjekteringsleder for større prosjekt av tilsvarende art, omfang og vanskelighetsgrad.
Anleggsledere	Minst 5 års relevant erfaring innen bygg og anlegg, hvorav minst 5 år som leder i prosjekter av samme art, omfang og vanskelighet.
Fagledere for prosjektering og bygging: konstruksjon, vei og elektro	Minst 5 års relevant erfaring innen bygg og anlegg, hvorav minst 5 år som faglig leder i prosjekter av samme art, omfang og vanskelighetsgrad.
BIM-koordinator	Minst 3 års relevant erfaring fra prosjekter av samme art, omfang og vanskelighetsgrad.
Fagansvarlig geoteknikk	Minst 3 års erfaring fra kartlegging og oppfølging av utførelse av anlegg med tilsvarende kompleksitet og funksjonalitet.
Fagansvarlig geologi	Minst 3 års erfaring fra kartlegging og oppfølging av utførelse av anlegg med tilsvarende kompleksitet og funksjonalitet
Fagansvarlig YM	Minst 2 års relevant erfaring fra prosjekter av samme art, omfang og vanskelighetsgrad.
HMS-ansvarlig	Minst 2 års relevant erfaring fra prosjekter av samme art, omfang og vanskelighetsgrad.

Utskiftning av representant og nøkkelpersonell

Byggherren skal godkjenne leverandørens bruk av alt nøkkelpersonell før oppstart av kontraksarbeidene samt ved eventuell senere utskiftning. Dersom leverandøren ønsker å skifte ut representant og nøkkelpersonell, skal byggherren gis 4 ukers varsel. Varselet skal inneholde dokumentasjon som viser at kontraktens krav til leverandørens representant eller nøkkelpersonell er oppfylt, og at nytt personell har kompetanse i henhold til tilbud.

Leverandørens utskiftning krever skriftlig forhåndsgodkjennelse fra byggherren. Byggherren kan nekte å godkjenne utskiftning av leverandørens representant og nøkkelpersonell dersom det foreligger saklig grunn.

Leverandøren skal til enhver tid og på eget initiativ sørge for utskiftning av personell som opptrer klanderverdig eller viser seg uegnet til å utføre sine arbeidsoppgaver.

Byggherren kan, hvis det foreligger saklig grunn, nekte leverandøren å benytte angitte personer i de aktuelle stillingene eller kreve at personene blir skiftet ut. Omkostningene ved dette skal bæres av leverandøren.

Leverandøren skal for egen regning sørge for nødvendig opplæring og innføring i kontrakten før utskifting foretas.

16 Bestemmelser om arbeidstakere

16.1 Personell

Arbeidet skal utføres av leverandøren og dennes ansatte i tjenesteforhold. Deler av arbeidet kan utføres av underleverandør, innleide arbeidstakere eller utsendte arbeidstakere. Arbeidskraften skal være lovlig.

Leverandørens egne ansatte som inngår i oversiktslistene, skal utføre minst 25 % av timeverkene i kontraksarbeidet regnet totalt i utførelsestiden. Som egne ansatte regnes ansatte hos kontraktspart som gitt i tilbud og avtaledokument C3. Der leverandøren er et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) regnes kravet om 25 % av timeverkene samlet for deltakerne.

Person(er) med det daglige administrative ansvaret og gjennomføringsansvar for kontrakten skal være ansatt hos leverandøren.

Leverandøren skal til enhver tid kunne sannsynliggjøre at kontraktens krav med hensyn til arbeidstakere, vil bli ivaretatt.

Kravene til arbeidstaker gjelder også kontraksmedhjelper.

16.2 Lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren skal sørge for at ansatte, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere i egen og eventuelle underleverandørers og underleverandørers organisasjon, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelse. Bestemmelsen gjelder for arbeider som utføres i Norge.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal leverandøren ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal leverandøren ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren skal ha prosedyrer for, og gjennomføre nødvendige kontroller av underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere. Leverandøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På

byggherrens forlangende skal leverandøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller av underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

Byggherren har adgang til å føre tilsyn og kontroll med leverandøren og skal til enhver tid gis adgang til innsyn i nødvendige dokumenter for å påse at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt. Herunder plikter leverandøren på forespørsel å gi byggherren kopi av ansettelseskontrakter til de arbeidstakerne som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, deres lønns slipper og timelister, samt dokumentasjon på ordnet innkvartering for dem. I tillegg kan byggherren kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte. Byggherrens rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

16.3 Rapportering av utenlandsk virksomhet

Leverandøren skal snarest og senest 14 dager etter at arbeidet er påbegynt dokumentere overfor byggherren at skatteforvaltningslovens § 7-6 krav til rapportering av oppdragstakere er oppfylt. Opplysningene oversendes ligningsmyndighetene, med kopi til byggherren, på rapporteringsskjemaet RF 1199 fra Sentralskattekontoret for utenlandssaker. Ved endringer av opplysninger i skjema RF 1199 i løpet av kontraktstiden, skal leverandøren sende inn oppdaterte opplysninger til Sentralskattekontoret, med kopi til byggherren.

For underleverandører i alle ledd skal leverandøren snarest og senest innen 14 dager etter at den aktuelle leveranse eller underleverandørens arbeide er påbegynt, dokumentere overfor byggherren at ligningslovens krav til rapportering av oppdrag og oppdragstakere er oppfylt. Opplysningene oversendes ligningsmyndighetene på den til enhver tid fastsatte rapporteringsmåte.

Leverandøren forplikter seg til å holde byggherren skadesløs for ethvert krav eller annen sanksjon pålagt av ligningsmyndighetene og som er foranlediget av leverandørens eller noen av hans kontraksmedhjelperes brudd på noen bestemmelse gitt i ligningsloven og tilhørende forskrifter.

Byggherren har rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen som følge av forhold nevnt under dette punkt, i henhold til bestemmelser for dette i kap. C1, NS 8407 punkt 28.3 Byggherrens tilbakeholdsrett.

16.4 Språkkrav for arbeidstakere

Det kreves at minst en av arbeidstakerne på det enkelte arbeidslag kan kommunisere på norsk, i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget. Arbeidstakere som er avhengige av å direkte kommunisere med hverandre, skal kunne kommunisere med hverandre på et språk alle forstår.

Med arbeidslag forstås arbeidere som er organisert slik at de umiddelbart kan oppnå kommunikasjon med hverandre uten bruk av elektroniske eller andre kommunikasjons hjelpemidler. Språkkravet gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsstedet og for stedlig ledelse hos Leverandøren.

Alle som arbeider med trafikkdirigering, skal kunne kommunisere på norsk.

Alt HMS-arbeid, eksempelvis opplæring, vernerunde, informasjon og gjennomgåelse av risikovurdering og SJA skal foregå på et språk arbeidstakeren forstår.

16.5 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i punkt 16.1, 16.2, 16.3, 16.4

Dersom kravet til andel timeverk utført av egne ansatte ikke er oppfylt ved overtakelse, reduseres vederlaget i sluttoppgjøret med 2,5 % av kontraktssummen, begrenset oppad til 25 mill. kroner eksklusive mva.

Byggherrens økonomiske krav knyttet til leverandørens kontraksbrudd, gjelder også brudd på kontraksbestemmelser knyttet til:

- personell, jf. punkt 16.1
- ansatte og deres lønns- og arbeidsvilkår, jf. punkt 16.1
- rapportering i samsvar med skatteforvaltningsloven, jf. punkt 16.3
- språkkrav, jf. punkt 16.4

Dersom leverandøren eller underleverandører ikke etterlever nevnte bestemmelser kan byggherren iverksette følgende tiltak:

- 1) Fastsette kort frist for å bringe forholdet i samsvar med kontraksbestemmelsen. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen løper dagmulkt som er 1 promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn 10 000 kr pr. hverdag. Mulkten løper til forholdet er brakt i samsvar med kontraksbestemmelsen. Mulkt påløper for hver ulik kategori (punktene 16.1-16.4) kontraksbruddene er knyttet til. Leverandøren er tilsvarende ansvarlig for sine underleverandører hvor kontraksbrudd er konstatert.
- 2) Dersom fastsatt frist etter punkt 1 overskrides med mer enn 5 arbeidsdager kan byggherre i tillegg kreve at arbeidet omfattet av kontraksbruddet stanses inntil forholdet er i samsvar med kontraksbestemmelsen. Dersom byggherre anser kontraksbruddet som en sikkerhetsrisiko, kan arbeidet for berørte arbeidere kreves stanset umiddelbart.
- 3) Dersom fastsatt frist etter punkt 1 overskrides med mer enn 10 arbeidsdager kan byggherre heve kontrakten i den grad forholdet kan anses som vesentlig mislighold iht. NS 8407 punkt 46.

17 Lærlinger

17.1 Krav om bruk av lærlinger

Det kreves at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet med minimum 5% av totalt antall timeverk på kontrakten. Timeverk for underleverandører inkluderes i regnskapet.

Kravet kan oppfylles av leverandør eller en eller flere av hans underleverandører.

Utenlandske leverandører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU- eller EØS-land.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene er oppfylt.

Ved avslutning av kontrakten skal det fremlegges oversikt over antall timer utført av lærlinger. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom leverandøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraksarbeidene.

Oppdragsgiver vil gjennomføre nødvendig kontroll av om krav om bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal leverandøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der leverandøren selv oppdager brudd på plikten, skal leverandøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og rette forholdene innen den frist byggherren fastsetter.

Brudd på denne bestemmelsen som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren, vil få konsekvenser for framtidig deltakelse i konkurranser for Nordland fylkeskommune.

For bestemmelse om kompensasjon ved bruk av lærlinger, se punkt 56.

18 Kontraksmedhjelpere (Se NS 8407 punkt 10)

18.1 Valg av kontraksmedhjelper

Tillegg til NS 8407 pkt 10.1;

Alle avtaler leverandøren har med kontraksmedhjelpere skal inneholde de samme bestemmelsene som anvendt i denne kontrakt om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet og utførelse ved underentreprise.

Bestemmelser om bruk av kontraksmedhjelpere gjelder også for virksomhet som leier ut personell.

Leverandøren kan ikke ha flere enn to ledd med underleverandører i kjede under seg, med mindre annet er særskilt skriftlig avtalt med byggherren.

Der entreprisen utføres av et arbeidsfelleskap (leverandørgruppe), gjelder denne bestemmelsen for den enkelte deltaker i arbeidsfelleskapet.

Leverandør og kontraksmedhjelpere skal levere skjema «Inntakskontroll. Erklæring ved bruk av underleverandør, enmannsbedrift eller virksomhet som leier ut personell». Skjema omhandler blant annet SHA og lønns- og arbeidsvilkår og videreføring av kontraktens krav til neste ledd. Arbeid som skal utføres av kontraksmedhjelpere kan ikke startes opp før erklæring av inntakskontroll er levert byggherre.

Brudd på leverandørens plikt til å levere skjema for inntakskontroll gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma. Eventuelle økonomiske krav fra

kontraksmedhjelpere eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med kontraksmedhjelpere i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren.

Leverandøren skal kreve skatteattester i alle underliggende entrepriserforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på 500 000 kroner eksklusive mva. Dette gjelder ikke virksomhet som foretar utleie av personell. Brudd på leverandørens plikt til å kreve skatteattester gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma med kontraksmedhjelpere som kan fremlegge skatteattester. Oppdragsgiveren kan tilsvarende kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma som ikke har oppfylt sine forpliktelser til å betale skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra kontraks-medhjelpere eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med kontraks-medhjelpere i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren.

Leverandøren skal i tillegg fremlegge fullmakt for innhenting av utvidet skatteattest fra alle sine kontraksmedhjelpere

18.2 Byggherrens rett til å nekte å godta leverandørens valg av kontraksmedhjelpere

Tillegg til NS 8407 punkt 10.2;

Byggherren kan trekke tilbake godkjenning av kontraksmedhjelpere dersom det er saklig grunn.

19 Tillatelser, løyver og dispensasjoner

Tillegg til NS 8407 pkt. 16.3

Alle tillatelser som er nødvendige for å utføre og ta i bruk kontraktsgjenstanden, skal innhentes og bekostes av leverandøren, herunder nødvendige tillatelser, løyver og dispensasjoner for de maskiner, personell og utstyr som skal brukes til utførelse av kontraktarbeidet.

20 Midlertidige avtaler med grunneiere

Hvis leverandøren inngår midlertidige avtaler med grunneiere i tilknytning til gjennomføring av kontraktarbeidet, skal byggherren informeres med kopi av avtalen før den trer i kraft.

21 Tomt punkt - utgår

22 Kontraktsgjenstanden (Se NS 8407 punkt 14)

22.1 Avtalte krav

Tillegg og presisering til NS 8407 punkt 14.1;

Generelt

Kontraksarbeidene skal utføres innenfor rammen av de til enhver tid gjeldende reguleringsplaner og andre bindende offentlige planer eller vedtak.

For prosjektering og utførelse av kontraktarbeidet gjelder de krav som er angitt i kontrakten, herunder kravene i kap. D1.1 Omfang og mengdefortegnelse og kap. D1.2 Prosjekteringsgrunnlag og kravspesifikasjon, samt løsninger, kvalitet og utførelse som angitt i leverandørens tilbud. Herunder også Statens vegvesen sine håndbøker og retningslinjer med

tilhørende relevante standarder og andre dokumenter som det henvises til i kontrakten. Disse oppstiller standardkrav, funksjonskrav og resultatkrav for prosjektering og utførelse, se kap. C1, NS 8407, punkt 14.1.

I Statens vegvesens håndbøker legges egne betydninger i begrepene «skal», «bør» og «kan» for å angi krav. Dette er forklart foran i hver håndbok, hvor det beskrives hvordan disse begrepene styrer hvilken instans som er fraviksmyndighet for de kravene som omtales. Dette betyr at både krav beskrevet med «skal» og «bør» i håndbøkene er å regne som krav i kontrakten, noe som innebærer at eventuelt fravik fra disse må behandles iht. kontraktens bestemmelser. Krav som er angitt med «kan» i håndbøkene er å regne som valgfrie, men løsninger som ikke oppfyller disse kravene krever særlig grundige, faglige, vurderinger av løsningenes egnethet.

Det er leverandørens ansvar, med mindre annet er avtalt, at anlegget som omfattes av kontrakten prosjekteres, bygges, kontrolleres og dokumenteres i henhold til krav gitt i kontrakten inkludert vegnormaler og andre håndbøker utgitt av Statens vegvesen med tilhørende standarder og andre kravdokumenter det henvises til. I tillegg til håndbøkene har Statens vegvesen også utgitt en del retningsgivende dokumenter som gjelder på tilsvarende måte som håndbøkene.

Arbeid som ikke er angitt med prosesser og enhetspriser, jf. Kap. D1.3

Kap. D1.2 Prosjekteringsgrunnlag og kravspesifikasjon er å anse som tilleggsbestemmelser ut over de krav og retningslinjer som finnes i Statens vegvesen sine håndbøker.

Der arbeidet ikke er angitt med prosesser og enhetspriser gjelder prosesskoden (håndbok R761 og R762) på følgende måte, angitt som kapittel D1.3:

- 1) Omfang angitt i bokstav a) gjelder ikke som angivelse av arbeidets omfang. Bokstav a) gjelder kun som angivelse av hovedtype av arbeider.
- 2) Bokstavene b) – e) gjelder som minstekrav. Krav til utførelse i bokstav c) kan fravikes dersom det godtgjøres at øvrige krav i relevante prosesser og kapittel C (Kontraksbestemmelser) og D (Beskrivende del) oppfylles.
- 3) Bokstav x) gjelder ikke.
- 4) Alle steder i kap. D1.3 hvor det er henvist til den spesielle beskrivelsen eller til planene skal dette bety henvisning til prosjekteringsdokumentene. Prosjekteringsdokumentene betyr i denne sammenhengen konkurransegrunnlaget med vedlegg og henviste dokumenter – særlig gjennom kap. D1.1 og D1.2 – lest sammen med leverandørens prosjektering gjort i samsvar med kontraktens bestemmelser.
- 5) Prosesskoden inneholder en rekke forutsetninger eller krav om at planer, prosedyrer, dokumentasjon mv. skal forelegges byggherren for uttalelse, aksept, godkjenning ol. Slike forutsetninger eller krav er formulert på ulike måter og kan forekomme under alle bokstaver a) til e) i prosessene. Disse kravene gjelder med mindre de er opphevet eller erstattet som angitt i kap. D1.2 eller kontraksbestemmelsene.

Endring av kontraktens krav

Leverandøren kan foreslå endring av kontraktens krav. Leverandøren skal fremsette slike forslag skriftlig, med beskrivelse av endringen, konsekvenser av denne og fremlegge relevant dokumentasjon for kvalitet. Byggherren skal deretter ta stilling til forslaget.

Dersom leverandørens forslag forutsetter godkjenning av tredjepart, bærer leverandøren kostnaden og risikoen for at slik godkjenning oppnås. Dette gjelder blant annet ved endring av eller dispensasjoner fra reguleringsplan, byggesaksbehandling eller avvik fra Statens vegvesens normaler eller retningslinjer.

Der partene oppnår enighet om endringer av kontraktens krav, skal dette formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Leverandøren har ikke krav på endring av kontraktens frister eller vederlagsjustering for endringer foreslått av leverandøren, med mindre annet avtales særskilt i de enkelte tilfeller.

22.2 Valg av løsninger

Tillegg til NS 8407 punkt 14.6;

Det skal tas særlig hensyn til klimagassutslipp ved valg av løsninger.

Løsningsvalg i tilbudet, som har vært gjenstand for konkurranse, er bindende for kontrakts gjennomføringen.

Leverandøren kan foreslå endring av kontraktens krav. Leverandøren skal fremsette slike forslag skriftlig, med beskrivelse av endringen, konsekvenser av denne og fremlegge relevant dokumentasjon for kvalitet.

I vurderingen av om endringen skal godtas, vil byggherren blant annet se hen til om:

- hensynet til SHA kan ivaretas,
- hensyn til ytre miljø og klimapåvirkning ivaretas,
- forslaget vil medføre konsekvenser for vederlaget og fremdriften.
- forslaget vil gi en mer optimal kontrakts gjennomføring og bedre kvalitet,
- grunnleggende krav til funksjoner er oppfylt,
- krav i lover, forskrifter, enkeltvedtak og Statens vegvesens håndbøker er oppfylt,
- krav til trafikksikkerhet og fremkommelighet er oppfylt,

Dersom leverandørens forslag forutsetter godkjenning av tredjepart, herunder endring av eller dispensasjoner fra reguleringsplan, byggesaksbehandling eller avvik fra Statens vegvesens normaler eller retningslinjer, bærer leverandøren kostnaden og risikoen for at slik godkjenning oppnås.

Der partene oppnår enighet om endringer av kontraktens krav, skal dette formaliseres gjennom en endringsordre. Leverandøren har ikke krav på fristjustering eller vederlagsjustering for endringer foreslått av totalentreprenøren, med mindre annet avtales særskilt i de enkelte tilfeller.

23 Kvalitetssikring

23.1 Krav til kvalitetssikringssystem

Kvalitetssikringssystemet med tilhørende planer skal være prosjektspesifikk og implementert i organisasjonen før oppstart av kontraksarbeidene.

Byggherren har rett til å foreta kontroll av leverandørens kvalitetssikringssystem. Leverandøren skal stille nødvendige ressurser tilgjengelig for dette.

23.2 Kvalitetsplan

Generelt

Leverandøren skal utarbeide og implementere en kontraktspesifikk kvalitetsplan som beskriver prosesser, prosedyrer og tilhørende ressurser som skal anvendes av hvem og når for å oppfylle kravene i kontrakten. Leverandøren skal overlevere kvalitetsplan til byggherren før kontraktarbeidene kan påbegynnes. Byggherren kan nekte oppstart av aktiviteter hvor ikke tilstrekkelig arbeidsprosedyre eller arbeidsbeskrivelse foreligger, eller hvor leverandøren ikke etterlever kontraktens krav til kvalitetssikring.

Kvalitetsplanen skal være så enkel og kortfattet som mulig og ikke være i strid med eller mangelfull i forhold til bestemmelsene i NS-ISO 9000- serien eller tilsvarende. Kvalitetsplanen skal vise leverandørens systematiske ivaretagelse av kvalitet og HMS. Kvalitetsplanen skal dekke alle arbeidsoperasjoner og minst inneholde de forhold som inngår i påfølgende tema.

Organisasjonsplan

Organisasjonsplan skal gi oversikt over nøkkelpersoner på kontrakten samt kort stillingsbeskrivelse for lederfunksjonene, deres ansvar, og fullmakter og formelle kontaktlinjer.

Kontrollplan

Kontrollplan skal omfatte prosesser for overvåking, måling, analyse og forbedring som er nødvendig for:

- å dokumentere overensstemmelse for produktet
- å sørge for overensstemmelse med leverandørens kvalitetssikringssystem
- kontinuerlig å forbedre virkningen av leverandørens kvalitetssikringssystem

Kontrollplan for arbeidene skal minimum vise arbeidsoperasjon, antatt utførelsesmengde, kontrollomfang, krav, toleranser og de ansvarlige for kontrollen.

Kontrollplanen skal videre inneholde rubrikker for kontrollresultat og godkjenning/utsjekking for de enkelte arbeidsoperasjonene, henvisning til avviksmeldingsnummer samt merknader.

Arbeidsprosedyrer

Arbeidsprosedyrer skal dokumentere at arbeidsoperasjonene er gjennomtenkt og planlagt slik at alle kvalitetskrav overholdes.

Avviksbehandling

Det skal etableres prosedyre for avviksbehandling. Avviksbehandlingen skal sikre kontinuerlig forbedring gjennom korrigerende og forebyggende tiltak, sikre overensstemmelse med krav og byggherrens aksept ved retting av avviket, samt dokumentere eventuelle endringer i planene.

Dokumentbehandling

Leverandøren skal ha et system for dokumentbehandling som sikrer at alle nødvendige opplysninger kommer til rette vedkommende.

Det skal kunne kontrolleres og dokumenteres at det alltid arbeides etter gjeldende stiknings- og maskinstyringsdata, modeller, tegninger og dokumenter.

Sjekklist

Kvaliteten på kontraktsgjenstanden og gjennomføringen av kontraksarbeidene skal dokumenteres i tråd med den prosjektspesifikke kvalitetsplanen

Som et ledd i kvalitetssikringen skal leverandøren dokumentere utførelsen av kontraktsgjenstanden og kontraksarbeidene ved bruk av sjekklist. Leverandøren er ansvarlig for utarbeidelse av sjekklister.

Sjekklister skal inneholde plass for dato og kontrollsignatur og skal undertegnes av den person som har utført kvalitetssikringsarbeidet på vegne av leverandøren. Leverandøren skal gjøre kopi av sjekklister tilgjengelig for byggherren i dokumentbehandlingssystemet ved kritiske arbeidsoperasjoner, før videre arbeider kan startes. Kopi kan kreves oversendt byggherren fortløpende for alt kontraksarbeid. Sjekklister skal om mulig utfylles med måleverdier og dokumentere krav gitt i kontrakten.

Tekniske avklaringer

Dersom kontraksdokumentene inneholder uoverensstemmelser, uklarheter eller feil som har betydning for prosjekteringen eller utførelsen, skal leverandøren be om avklaring fra byggherren.

Leverandøren skal benytte byggherrens skjema for tekniske avklaringer.

Uavhengig kontroll

Leverandøren er ansvarlig for alle kostnader og gjennomføring av uavhengige kontroller, der kontrakten eller offentlige regelverk krever slike kontroller.

Ved krav om uavhengig kontroll skal leverandøren sørge for at dette blir utført av en uavhengig instans, med mindre det er spesifikt angitt at byggherren sørger for den uavhengige kontrollen. For geofag skal byggherren sørge for den utvidede kontrollen av de deler av prosjektet som er plassert i geoteknisk kategori 3. Uavhengig instans skal ha relevant kompetanse og eventuelle nødvendige godkjenninger.

Leverandøren skal utarbeide nødvendig dokumentasjon for godkjenningsmyndigheter iht. de krav til innhold, omfang, format og frister som gjelder. Herunder gjelder dette sikkerhetsgodkjenning av tunneler, bergskjæring/skråninger, godkjenning av bruer og bærende konstruksjoner (<https://www.vegvesen.no/fag/teknologi/bruer/>), elektrotekniske anlegg, grunnlag for trafiksikkerhetsrevisjoner, dokumentasjon for miljøvernmyndigheter, mv.

Leverandøren skal i løpet av prosjekteringen ha løpende kontakt med myndigheter innen trafiksikkerhet og brusikkerhet i Statens vegvesen for å sikre at løsningene kan sikkerhetsgodkjennes iht. forskrifter og godkjennes i trafiksikkerhetsrevisjon og før overtakelse.

23.3 Dokumentasjon og rapportering

23.3.1 Generelt

Leverandøren skal fortløpende rapportere til byggherren om forhold av betydning for gjennomføringen av kontrakten.

Dokumentasjon på at kontraktens kvalitetskrav er oppfylt skal leveres byggherren fortløpende. Eventuelle avvik skal tydelig komme frem av leverandørens kvalitetsdokumentasjon.

Dokumentasjon skal leveres i byggherrens dokumentbehandlingssystem.

23.3.2 Orientering mellom partenes representanter

Leverandørens representant skal på forespørsel kort orientere byggherrens representant om de viktigste hendelser, sammen med en angivelse av de viktigste planlagte aktivitetene. Byggherren skal tilsvarende måte orientere om forhold på byggherrens side.

Orienteringen kan foregå muntlig mellom partenes representanter, men skal senest samme dag nedfelles skriftlig i dokumentbehandlingssystemet,

23.3.3 Månedrapportering

Leverandøren skal rapportere status hver måned. Månedrapporten skal foreligge innen syv dager etter hvert månedsskifte.

Månedrapporten skal minimum inneholde status for følgende forhold:

- 1) Sammendrag av status
- 2) SHA og YM (se pkt. 51.2)
 - a. Nøkkeltall SHA og YM (SJA, RUH, avfall, vernerunder mv.)
 - b. Uønskede hendelser (SHA og YM)
 - c. Risikoarbeider som skal utføres de neste åtte uker, herunder status for risikovurderinger og planlagte tiltak (SHA og YM)
- 3) Klima
 - a. Klimagassregnskap og eventuelle hendelser av betydning for klimagassregnskapet
- 4) Fremdrift
 - a. Overordnet orientering om fremdriften av kontraksarbeidene
 - b. Prosjektering, status for modell-, tegnings- og dokumentproduksjon
 - c. Planlagte og virkelig utførte arbeider, herunder hovedmengder
 - d. Beskrivelse av eventuelle aktiviteter som ikke er utført eller som er forsinket, inkludert årsak, konsekvenser og planlagte tiltak
 - e. Hvilke områder arbeider er utført (parsell og pelnummer)
 - f. Akkumulert ferdiggrad angitt i prosent, målt mot planlagt ferdiggrad
 - g. Hovedaktiviteter de neste seks ukene

- 5) Kvalitet
 - a. Prosjektering
 - b. Utførelse
 - c. Beskrivelse av hvordan kvalitetsplanen følges opp, jf. Punkt 23.2
 - d. Kontrollpunkter, type kontroll og dokumentasjon

- 6) Avvik fra kontraktens krav
 - a. Oversikt over innmeldte avvik, status på avviksbehandling

- 7) Muligheter og risikoer
 - a. Status for de viktigste muligheter og risikoer, inkludert HMS-risiko

- 8) Organisering, bemanning og ressurser
 - a. Organisering og nøkkelpersonell
 - b. Planlagt og virkelig bemanning
 - c. Planlagt og virkelig ressursbruk

- 9) Økonomi
 - a. Produsert verdi angitt i kr, målt mot planlagt produsert verdi
 - b. Fakturering, herunder faktureringsplanen sett opp mot gjeldende fremdriftsplan
 - c. Kontraktsarbeider som utføres på grunnlag av påløpte kostnader
 - d. Endringer med krav om vederlagsjustering

- 10) Dokumentasjon
 - a. Status på endelig dokumentasjon ("som bygget"-dokumentasjon og FDV-dokumentasjon)

- 11) Uenigheter og mulige tvistepunkter
 - a. Oversikt over saker behandlet i økonomi og fremdriftsmøter
 - b. Oversikt over saker behandlet i prosjektledermøter
 - c. Oversikt over gjeldende uenigheter og mulige tvistepunkter

- 12) Vedlegg
 - a. Oppdaterte fremdriftsplaner i henhold til punkt 28
 - b. Oppdatert endringslogg (register over endringsordre, krav om endringsordre, krav om vederlagsjustering og krav om fristforlengelse)
 - c. Relevante bilder av kontraktsarbeidene og kontraktsgjenstanden.

Månedrapporten gjennomgås som del av byggherremøtene, jf. punkt 11.2.

23.3.4 Tomt punkt - utgår

23.3.5 Arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner

23.3.5.1 Kvalitetssystem

For bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner skal den del av Leverandørens organisasjon som har ansvar for disse arbeidene ha et kvalitetssystem som er i samsvar med kravene i NS-EN ISO 9001:2015 «Ledelsessystemer for kvalitet - Krav».

Kvalitetssystemet med tilhørende planer skal være innført i organisasjonen ved kontraktarbeidens start. Systemet skal omfatte alle bruarbeider med tilhørende produkter som leverandøren har ansvar for.

23.3.5.2 Spesielle kompetansekrav

Kravene gjelder arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner som portaler, støttemurer, kulverter, mv. og kommer i tillegg til øvrige kompetansekrav som stilles for utførelse av de aktuelle arbeidene. Kompetansekrav utover forskrifter er bl.a. nedfelt i relevante standarder, ev. med nasjonale tillegg.

Konstruksjoner i grunnen (peler, støttevegger, etc.)

Arbeider for konstruksjoner i grunnen skal ha en faglig leder med nødvendige teoretiske kunnskaper og praktisk erfaring i de aktuelle arbeider og problemstillinger som kjennetegner norske grunnforhold. En arbeidsleder (bas) med tilsvarende kompetanse skal kontinuerlig følge arbeidene på byggeplass, og sørge for at kvalitetssikring og dokumentasjon blir gjennomført. Riggfører/boreoperatør skal ha nødvendig kompetanse og erfaring for utførelse av arbeidene. Dokumentasjon av kompetanse (CV) for ovennevnte nøkkelpersonell skal forelegges byggherren før arbeidene starter.

Kompetansekrav stilles for bergforankringsleder og for bergforankringsformann i henhold til NS-EN 1537, kapittel 1.7 og Norsk betongforenings publikasjon 14.

Bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner.

Personell som arbeider i tau skal være sertifisert til arbeidet som skal utføres i henhold til NS 9600, arbeid i tau. Dykkere skal ha dykkerbevis klasse A.

Stålkonstruksjonsarbeidere skal ha bestått fagprøve. Ikke utlærte stålkonstruksjonsarbeidere som utfører arbeid på stålkonstruksjoner, skal stå under direkte tilsyn av kvalifisert personell.

Alt sveisearbeid skal ledes av sveisekoordinator med tilfredsstillende kvalifikasjoner og som har erfaring med sveiseoperasjoner de skal overvåke, som angitt i NS-EN ISO 14731 og tabell 14 og 15 i NS-EN 1090-2. Bare sveisere som kan fremlegge gyldig sveisesertifikat etter NS-EN ISO 9606-1 kan delta i sveisearbeidet. Sveiseoperatører skal være godkjent i henhold til NS-EN ISO 14732. Det kreves godkjenning for posisjoner som det aktuelle arbeidet krever.

Personell som utfører sveiseinspeksjon, skal være kvalifisert etter NS 477 eller tilsvarende anerkjent norm.

Personell som utfører ikke-destruktiv kontroll, skal være sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9712 eller tilsvarende. Sertifiseringsnivå er avhengig av arbeidet som skal utføres, men skal være i nivå II for operatører og nivå III for personell som utarbeider prosedyrer og som har et overordnet ansvar for kontrollarbeidet.

Alt personell som utfører overflatebehandling skal ha "Fagbrev for maskin- og industrimaler" eller kunne dokumentere tilsvarende kompetanse.

Personer som er ansvarlige for inspeksjon av overflatebehandling skal være sertifisert som FROSIO inspektør nivå III, NACE overflateinspektør nivå 3 eller ICorr inspektør nivå III.

23.4 Bestemmelser for asfaltarbeider

23.4.1 Krav til dokumentasjon

23.4.1.1 Frister for dokumentasjon

Prøvningsfrekvens for sammensetning av ferdig asfalt skal være kode Y som angitt i Tillegg A i NS-EN 13108-21.

Følgende dokumentasjon skal være overlevert byggherren minst 2 uker før start på asfaltering:

- Kvalitet på tilslagsmaterialer inklusive filler (CE-merking, ytelseserklæring, dokumentasjon av spesielle krav etc.)
- Kontrollgrunnlag (tidligere kalt masseresept/arbeidsresept)
- Typeprøvningsrapport
- Produksjonsanleggets samsvarsnivå – OCL (Operating Compliance Level)
- Egenskaper til PMB samt dokumentasjon på at deformasjonsegenskapene er forbedret ved modifisering av bindemiddelet og er tilfredsstillende for aktuell bruk.

Lagringsstabilitet på PMB skal dokumenteres fortløpende.

Produksjonsanleggets samsvarsnivå - OCL (Operating Compliance Level) skal dokumenteres fortløpende, minst hver gang OCL endres.

Leggerapport skal inneholde informasjonen som etterspørres i skjema angitt i Statens vegvesens rapporter nr. 800. Leggerapportene skal overleveres daglig mens asfaltarbeider pågår og senest 1 uke etter at det aktuelle asfaltarbeidet er ferdig.

Asfaltens massesammensetning skal dokumenteres fortløpende iht. Statens vegvesens rapporter nr. 800, og skal være overlevert byggherren innen 3 uker etter prøveuttak.

All øvrig dokumentasjon i henhold til Statens vegvesens rapporter nr. 800, skal være skal være overlevert byggherren innen 4 uker etter at det aktuelle asfaltarbeidet er avsluttet.

23.4.1.2. Kontrollgrunnlag (arbeidsreseppter)

Fremleggelse av kontrollgrunnlaget (arbeidsresept) skal dokumentere kvaliteten på materialene, vise at tilbyder har gjort nødvendige forberedelser og proporsjonering, sannsynliggjøre at han evner å produsere asfalten innenfor de fastsatte kravene til materialer og sammensetning, og være et omforent grunnlag for eventuelle trekk dersom kontroll viser avvik i sammensetning.

Kontrollgrunnlaget (massereseppter/arbeidsreseppter) skal angis på vegvesenets standardiserte skjema og inneholde alle opplysninger som er krevd for de aktuelle massetyperne, i henhold til håndbok N200 og Statens vegvesens rapporter nr. 800.

For slitelag og bindlag skal toleransegrenser for korngraderingen for en enkeltprøve i henhold til Statens vegvesens rapporter nr. 800 tegnes inn på massereseptene.

23.4.1.3 Polymermodifisert bitumen, PMB

For modifiseringer ved tilsetning i kontinuerlige prosesser som forhindrer separat kontroll av bindemiddelet, skal forbedring av deformasjonsegenskapene dokumenteres med egnet prøvingsmetode for asfaltmassen i et prøveprogram som strekker seg over hele perioden for asfaltlegging i kontrakten.

Bindemiddelets egenskaper dokumenteres iht. metodene i tabell 4.53 i håndbok N200 med penetrasjon, mykningspunkt, kraftduktilitet, elastisk tilbakegang og lagringsstabilitet. Denne dokumentasjonen skal ikke være eldre enn ett år.

Leverandøren skal dokumentere at alt bindemiddel oppfyller kravet til lagringsstabilitet ved prøving av hvert 200 tonn produsert PMB minst en gang pr. måned. Disse prøveresultatene skal fortløpende oversendes til byggherren. Leverandøren skal i tillegg yte bistand til å ta ut stikkprøver av bindemiddel når byggherren finner dette nødvendig.

23.4.2 Etterkontroll

Byggherren kan iverksette reklamasjonskontroll (etterkontroll) ved mistanke om at kvalitetskrav til asfalten ikke er oppfylt. Regler for reklamasjonskontroll er gitt i Statens vegvesens rapporter nr. 800.

Dersom det avdekkes avvik i forbindelse med etterkontrollen belastes leverandøren alle kostnader knyttet til denne. I motsatt fall belastes kostnadene byggherren. Dersom det på noen kontrollstrekninger avdekkes avvik mens andre ikke har avvik, deles kostnadene mellom leverandøren og byggherren etter andelen kontrollstrekninger med og uten avvik.

23.4.3 Regler ved mangler og avvik

Generelt

For avvik fra krav til korngradering, hulrom og bindemiddelinhold gjelder bestemmelsene om trekk i oppgjøret som en presisering av kap. C1 NS 8407 punkt 42.4. Trekk beregnes jf. kap. C2 punkt 55 ut fra trekkgrunnlag som angitt nedenfor.

Manglende heft til underlaget

Områder med manglende heft til underlaget skal utbedres og er ikke gjenstand for trekk. Metode for å avdekke manglende heft er angitt i Statens vegvesens rapporter nr. 800.

Avvik i friksjon

Krav til friksjon er angitt i håndbok N200 punkt 4.7.1.7. Områder med utilfredsstillende friksjon skal utbedres før trafikkpåsetting og er ikke gjenstand for trekk.

Der metode for friksjonsforbedring innebærer at dekkeoverflaten behandles med spyling under høyt trykk eller fresing, uten utskifting av dekket, skal det foretas trekk i oppgjøret. Trekksatsen er 10 % for den forholdsmessige lengde kjørefelt hvor fresing er brukt. Tilsvarende trekksats er 5 % der det er brukt spyling under høyt trykk.

Avvik i korngradering

Ved avvik fra krav til korngraderingen foretas trekk i oppgjøret. Avvik fra krav beregnes på grunnlag av midlere verdi for gjennomgang på sikt avhengig av øvre siktstørrelse i massen, se tabell C2.18-01. Byggherren bestemmer hvilket av siktene som skal legges til grunn for vurderingen. Størrelsen på trekket er gitt i tabell C2.18-02.

Tabell C2.18-01 *Sikt hvor kravoppfyllelsen skal vurderes*

Øvre siktstørrelse (mm)	Sikt hvor avviket skal registreres (mm)			
	Øvrige masser	Ska	Ma	Ag
8,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0
11,2	8,0 og 4,0	8,0 og 2,0	8,0 og 4,0	8,0 og 2,0
16,0	11,2 og 8,0	11,2 og 2,0	11,2 og 4,0	11,2 og 2,0
22,4	16,0 og 11,2			16,0 og 2,0

Tabell C2.18-02 *Trekksatser ved avvik fra krav til korngradering*

Avvik utover toleransegrensen for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,1 - 3,0	5%
3,1 - 6,0	10%
6,1 – 10,0	30%

*) *Toleransegrenser i henhold til Statens vegvesens rapporter nr. 800, kapittel 2.7.10.*

Avvik i hulrom

Ved avvik fra krav til hulrom foretas trekk i oppgjøret.

Grunnlaget for å vurdere oppfyllelsen av krav er analyse av borkjerner. Hvis enkeltmålinger for hulrom overskrider eller underskrider tillatt variasjonsområde, foretas trekk over vedkommende strekning etter satser som vist i tabell C2.18-03 og C2.18-04. Bestemmelsen gjelder alle dekketyper med unntak av Da.

Tabell C2.18-03 *Trekksatser ved overskridelse av hulromskrav*

Overskridelse utover toleransegrensene for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,1 - 1,0	5%
1,1 - 2,0	10%
2,1 - 4,0	30%
4,1 – 5,5	50%

*) *Toleransegrenser i henhold tabell 4.12 i håndbok N200.*

Tabell C2.18-04 Treksatser ved underskridelse av hulromskrav

Underskridelse utover toleransegrensene for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,5 – 1,0	10%
> 1	30%

*) Toleransegrenser i henhold til tabell 4.12 i håndbok N200.

Avvik i bindemiddelinnhold

Ved avvik fra krav til bindemiddelinnhold foretas trekk i oppgjøret. Grunnlaget for å vurdere oppfyllelsen av krav er middelvei for bindemiddelinnhold i uttatte prøver. Størrelsen på trekket er gitt i tabell C2.18-05.

Tabell C2.18-05 Treksatser ved avvik fra krav til bindemiddelinnhold

Underskridelse utover toleransegrensen for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,10 – 0,34	5%
0,35 – 0,54	10%
0,55 – 0,74	20%
0,75 – 0,90	30%

*) Toleransegrenser i henhold til Statens vegvesens rapporter nr. 800, kapittel 2.7.10.

23.5 Bestemmelser for elektroarbeider – elektriske anlegg

Elektriske anlegg omfatter elektriske lavspenningsinstallasjoner inklusive føringsveier, reserve- og nødstrømsanlegg, fordelinger, ekomanlegg og maskiner.

Prosjekterer og utfører av elektriske anlegg skal være autorisert og registrert i Elvirksomhetsregisteret for arbeidene de utfører.

23.5.1. Elektriske lavspenningsinstallasjoner

Elektriske anlegg skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til gjeldende lover, forskrifter og Statens vegvesens håndbøker. Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

23.5.2. Fordelinger

Fordelinger skal være utført i henhold til relevante deler i NEK 439-serien eller NEK EN 61439-serien.

23.5.3. Ekomanlegg

Ekomanlegg omfatter nett for elektronisk kommunikasjon og skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK700-serien. Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

23.5.4. Maskiner

Maskiner skal utføres i henhold til forskrift om maskiner. Norm for maskiner er NEK EN 60 204-1. Risikovurdering av maskiner skal bygge på prinsippene i NS-EN ISO 12100.

Kabelføringer og termineringer som utføres lokalt ved sammenstilling av maskiner skal utføres i henhold til montasjeanvisning fra maskinleverandør.

23.6 Bestemmelse for montering, reparasjon og vedlikehold av rekkverk

Alle som skal gjennomføre montering, reparasjon og vedlikehold av rekkverk skal ha gjennomgått kurs for rekkverksmontører og bestått slutt test. Leverandøren kan delegere selve arbeidet og montering til personell uten kurs, men en fagperson med bestått kurs må kontrollere og stå ansvarlig for den faglige utførelsen.

Verifisering av kompetanse

Personellets kompetanse skal verifiseres gjennom en slutttest som må bestås. Kurset har en gyldighet fra 5 år fra utstedt kursbevis.

Kurset inneholder 4 moduler:

Modul 1: Fellesmodul

Modul 2: Ståltrekkverk

Modul 3: Betongtrekkverk

Modul 4: Byggherre/prosjekterende

Leverandøren må avklare hvilke moduler som er nødvendige i den aktuelle kontrakten. For rekkverksmontører som ønsker bevis for bestått kurs, så må fellesmodulen og enten stål- eller betongmodul bestås. Testen må taes innen 14 dager etter endt kurs.

24 Prosjektering, rådgivning mv. (Se NS 8407 punkt 16)

Tillegg til NS8407 punkt16.1;

Leverandørens prosjektering

Som utgangspunkt for prosjektering skal det benyttes grunnlagsdata som spesifisert i håndbok V770 Modellgrunnlag kapittel 4-12. Av kapittel D fremgår hvilke grunnlagsdata som leveres av byggherre.

Prosjekteringsmaterialet skal fortløpende gjøres tilgjengelig for byggherren gjennom dokumentbehandlingssystemet. Prosjekteringsdata skal foreligge i god tid før oppstart av de aktuelle kontraksarbeidene, slik at byggherren har reell mulighet til å gjennomgå materialet. Byggherrens gjennomgang fritar ikke leverandøren for ansvar for å levere i henhold til kontraktens krav.

Overføring av byggherrens risiko for løsninger og prosjektering

Prosjektering utført av byggherren inndeles i to kategorier:

- 1) prosjektering som ligger til grunn for kontrakten i kap. D
- 2) eventuell prosjektering som vedlegges som informasjon i kap. F

Byggherren har all risiko for prosjektering som ligger til grunn for kontrakten. Leverandøren har risikoen for bruk av eventuell prosjektering som vedlegges som informasjon.

25 Krav til prosessen (Se NS 8407 punkt 15)

25.1 Forandringer i lover, forskrifter mv.

Tillegg til NS 8407 punkt 15.2;

Byggherren bærer risikoen for endringer i Statens vegvesens håndbøker.

26 Forhold på byggeplassen (Se NS 8407 punkt 18)

26.1 Tilkomst til byggeområde mv.

Tillegg til NS8407 punkt 18.2;

Dersom leverandøren ønsker ytterligere råderett og tilkomst til arealer utover byggherrens plikter etter NS 8407 punkt 18.2, skal han besørge og bekoste dette. Leverandøren bærer risikoen for eventuelle forsinkelser som følge av slikt tilleggsserviv.

Leverandøren er ansvarlig for å gjennomføre de tiltak som følger av inngåtte grunnervsavtaler mellom grunneier og byggherren.

27 Skade på kontraktsgjenstanden mv. i byggetiden (Se NS 8407 punkt 19)

Tillegg til NS8407 punkt 19.1;

Leverandøren plikter å iverksette nødvendige og hensiktsmessige tiltak for å avverge eller begrense risiko for skade på person, eiendom, naturressurser og miljø- og klima.

28 Fremdrift og samordning (Se NS 8407 punkt 21)

28.1 Leverandørens fremdriftsplan

NS 8407 punkt 21.2 utgår og erstattes med;

Leverandøren skal utarbeide fremdriftsplaner på flere nivåer, der aktiviteter på et underliggende nivå skal kunne aggregeres til aktiviteter på et overliggende nivå. Følgende hovednivåer gjelder:

1. Leverandørens fremdriftsplan
Dette er leverandørens fremdriftsplan, slik den er gitt ved tilbudstidspunkt.
2. Detaljert fremdriftsplan
Dette nivået er en ytterligere nedbryting av leverandørens fremdriftsplan for særskilte arbeidsoperasjoner for styring av kontraksarbeidene. Eksempler på detaljplaner er 4-ukers planer, 14-dagers planer, ukeplaner og rullerende planer.

Leverandørens fremdriftsplan

Leverandøren skal i løpet av samhandlingsfasen utarbeide en detaljert fremdriftsplan tilpasset kontraksarbeidene. Fremdriftsplanen skal utarbeides med grunnlag i tilbudt fremdriftsplan.

Leverandørens fremdriftsplan skal tilpasses kontraktens frister. Fremdriftsplanen skal minimum inneholde følgende:

1) Hovedaktiviteter

- Kontraktens frister
- Milepæler
- Tidskritiske avhengigheter og grensesnitt
- Kritisk linje og slakk
- Viktige beslutningspunkter
- Eventuelle ytelser fra byggherren
- Eventuelle opsjoner

2) Krav til beskrivelse og nedbrytning av hovedaktiviteter:

- Fag
- Oppnådd fremdrift, frontlinje og gjenværende varighet, med markering av avvik fra opprinnelig fremdriftsplan
- Varighet på aktiviteter (start og slutt)
- Aktivitetskode og navn
- Stedsangivelse
- Kalenderdatoer
- Markering av aktiviteter som innebærer særlig risiko for SHA, YM og klimapåvirkning

3) Aktiviteter som innebærer risiko inkludert SHA og YM

Fremdriftsplanen skal oppdateres hver måned og vise leverandørens reelle plan for utførelse og ferdigstillelse av kontraksarbeidene.

Oppdatert fremdriftsplan, skal til enhver tid være tilgjengelig for byggherren i dokumentbehandlingssystemet. Oppdatert fremdriftsplan skal også vedlegges månedsrapporten

28.2 Fremdriftsstatus og varsling

Tillegg til NS8407 punkt 21.3;

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold varsle byggherren dersom det oppstår forhold som medfører eller vil kunne medføre at leverandørens planlagte fremdrift ikke kan overholdes. Varslingsplikten gjelder uavhengig av om årsaken skyldes byggherrens eller leverandørens forhold.

28.3 Leverandørens samordningsplikt

Tillegg til NS8407 punkt 21.4;

Plikten etter punkt 21.4 første ledd omfatter også nødvendig samordning med kommuner og andre offentlige myndigheter der dette er påkrevd eller hensiktsmessig for gjennomføring av kontraksarbeidet.

29 Byggherrens kontroll av leverandørens ytelse

Tillegg til NS 8407 pkt. 20.2 og 20.3

Byggherren har rett til å føre kontroll med prosjektering, materialer, utførelse, samt alle øvrige deler av leverandørens ytelse.

Byggherren har rett til å gjennomføre inspeksjoner, befaringer og kvalitetsprøving. Leverandøren skal i nødvendig utstrekning bistå byggherren.

Byggherren skal varsle leverandøren dersom det oppdages avvik ved leverandørens ytelse. Byggherrens kontroll eller manglete varsling fritar ikke leverandøren fra å levere kontraktmessig. Tilsvarende gjelder dersom byggherren ikke har ført kontroll.

Leverandøren kan ikke påberope seg unnlatt varsling etter denne bestemmelsen som grunnlag for krav eller innsigelser mot byggherren.

30 Risiko for forhold ved grunnen (Se NS 8407 punkt 23)

NS8407 punkt 23.1 1 avsnitt utgår og erstattes med;

Leverandøren kan ikke påberope at de virkelige forhold avviker fra det leverandøren hadde grunn til å regne med, med mindre det foreligger vesentlig avvik. Dersom det foreligger et slikt avvik, behandles avviket i henhold til kap. C1, NS 8407, punkt 23, leverandørens gjennomgang av byggherrens ytelse.

Tillegg til NS 8407 punkt 23;

Rapporter og eventuell beskrivelse skal gi leverandøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for leverandørens arbeid. Leverandøren skal også vurdere hvorvidt det er behov for supplerende grunnundersøkelser. Kostnader og risiko ved dette dekkes av leverandøren.

For geotekniske og geologiske rapporter gjelder videre:

Rapport består av en faktadel og en tolkningsdel. Faktadelen gir leverandøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for leverandørens arbeid. Tolkningsdelen er byggherrens vurdering av grunnforholdene basert på de foretatte undersøkelsene. Leverandøren kan ikke gjøre gjeldende krav om vederlagsjustering eller fristforlengelse mot byggherren på grunnlag av byggherrens vurderinger i tolkningsdelen.

Grunnundersøkelser

Byggherren har tidligere utført grunnundersøkelser for deler av anleggsområdet. Rapportene fra grunnundersøkelsene er inntatt som vedlegg i kapittel D. Byggherren har risikoen for de opplysninger som er gitt i bor- og laboratedataene i grunnundersøkelsene.

Leverandøren har selv risikoen for forståelsen og tolkningen av rapportene som er fremlagt og må selv vurdere hvilke konsekvenser disse medfører for planlegging og gjennomføring av kontraksarbeidene, herunder valg av løsninger. Leverandøren kan ikke rette krav mot byggherren som følge av feil eller avvik i tolkningsdelen av rapportene fra grunnundersøkelsene.

Leverandøren skal vurdere behovet for ytterligere undersøkelser av grunnen. Dersom leverandøren vurderer at det er nødvendig å foreta grunnundersøkelser skal leverandøren for egen regning og risiko gjennomføre slike undersøkelser og innhente annen relevant informasjon. Leverandøren skal gjøre rapportene tilgjengelig i dokumentbehandlingssystemet.

Kabler og ledninger

Leverandøren skal innhente opplysninger om kabler og ledninger i anleggsområdet. Leverandøren skal ta nødvendig hensyn til alle eksisterende kabler og ledninger ved planleggingen og utførelsen av kontraksarbeidene. Før graving påbegynnes skal leverandøren ta kontakt med aktuelle etater og aktører og få påvist nøyaktig lokalisering av kabler og ledninger påvist og gravetillatelse innhentet.

Leverandøren har det fulle ansvar for at kabler og ledninger ikke skades ved gjennomføringen av kontrakten. Skader som måtte oppstå skal leverandøren reparere for egen regning.

Leverandøren skal besørge og bekoste alle nødvendige omlegginger eller fjerninger av kabler og ledninger. I den grad det følger av offentligrettslige regler at kabel- og ledningseier kan pålegges å gjennomføre og/eller bekoste omlegging eller fjerning av kabler og ledninger, kan leverandøren kreve at byggherren medvirker til at slikt pålegg blir gitt.

Byggherren bærer risikoen for eksistensen av kabler og ledninger, som ikke var eller burde ha vært kjent for leverandøren, ved tidspunktet for innlevering av endelig tilbud.

31 Tidspunkt for byggherrens ytelser

Byggherrens ytelser vil være fordelt over hele byggetiden. Leverandøren kan ikke kreve tidligere levering enn det som er nødvendig, og normalt ikke tidligere enn 1 mnd før utførelse av arbeidsoperasjonen med mindre det er inngått særskilt avtale med byggherren.

32 Tomt punkt - utgår

33 Fastsettelse av vederlaget (Se NS 8407 punkt 26)

33.1 Vederlaget

Generelt

Tillegg til NS 8407 punkt 26.1;

Prisene skal være i norske kroner.

Prisene skal inkludere alle kostnader for utførelse av arbeidet, herunder kostnader til arbeidsvarsling, trafikkavvikling og alle nødvendige sikkerhetstiltak. Prisene skal også inkludere eventuelt svinn, undermål, overmasser o.l., løpende driftsutgifter (vannavgift, fortausavgift, havneavgift, renovasjon o.l.) som er knyttet til leverandørens produksjon.

Prisene skal inkludere kostnader tilknyttet øvrige krav og kontraksbestemmelser som ikke nødvendigvis er relatert til egen prosess i konkurransegrunnlaget, eksempelvis:

- utarbeidelse av faseplaner, fremdriftsplaner og øvrige planer
- oppfølging, inspeksjoner, kontroll, dokumentasjon og rapportering
- ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet
- deltakelse i møter, faglige samlinger og kurs

Vederlaget gjøres opp etter følgende hovedkategorier:

- 1) Fastpris
- 2) Mengder
- 3) Påløpte kostnader

Kontraktsgjenstanden er inndelt i flere poster, jf. Kapittel E og kapittel D (Beskrivende del). Hver post omfatter alle ytelser og kostnader som er nødvendig for å levere det aktuelle arbeidet.

Alle ytelser og kostnader for å levere kontraktsgjenstanden som ikke gjøres opp etter utførte mengder eller påløpte kostnader er dekket av fastprisen.

Fastpris

Vederlag for ytelser som gjøres opp etter fastpris reguleres ikke med mengdevariasjoner. Enheten for fast pris er rundsum (RS).

Mengderegulerbare poster

Vederlag for ytelser som gjøres opp etter mengderegulerbare poster beregnes etter faktisk utførte mengder.

Angitte mengder i kapittel E for hver mengderegulerbar post er byggherrens anslag.

Påløpte kostnader

Vederlag for ytelser som gjøres opp etter påløpte kostnader beregnes etter faktisk medgåtte mengder basert på avtalte priser der dette finnes eller faktisk påløpte kostnader med tillegg for avtalt påslag.

Timepriser for mannskap og maskiner

Generelt

Timepriser omfatter alle ytelser som er nødvendige for å gjennomføre de kontraksarbeidene posten gjelder. Alt kontraksarbeid skal drives rasjonelt og forsvarlig.

Påløpte kostnader beregnes etter faktisk medgått tid, basert på avtalte timepriser for mannskap og maskiner som angitt i kapittel E2 (Prisskjema).

Timepriser skal ikke reguleres på annen måte enn indeksreguleres etter punkt 33.2.

Dokumentasjon og kontroll av faktisk utførte mengder og påløpte kostnader

Påløpte kostnader, herunder mannskap og maskiner, forbruk av materialer og tjenester skal dokumenteres med timelister og kopi av inngående faktura med spesifisert underlag.

Leverandøren skal fortløpende sikre nødvendig dokumentasjon for faktisk utførte mengder og påløpte kostnader. Med mindre byggherren fastsetter noe annet, skal leverandøren sende byggherren dokumentasjonen hver uke.

Byggherren skal kontrollere den mottatte dokumentasjonen innen 14 dager. Byggherren kan innen 14 dager kreve ytterligere dokumentasjon og nærmere spesifisering av faktisk utførte mengder og påløpte kostnader.

Leverandøren skal gis rimelig frist til å fremskaffe ytterligere dokumentasjon og nærmere spesifisering når byggherren krever det. Fristen skal ikke være kortere enn 14 dager.

Dersom byggherren ikke krever ytterligere dokumentasjon eller spesifisering innen fristen på 14 dager, legges leverandørens oversendte dokumentasjon til grunn for oppgjøret. Byggherren er likevel ikke avskåret fra å senere påberope at dokumentasjonen er uriktig som følge av forsett eller grov uaktsomhet hos leverandøren. Tilsvarende gjelder der totalkostnadene er blitt unødvendig høye på grunn av urasjonell drift eller annet uforsvarlig forhold hos leverandøren.

Dersom leverandøren ikke overholder pliktene i denne bestemmelsen har leverandøren kun rett til slikt vederlag byggherren måtte forstå at arbeidene ville medføre.

33.2 Indeksregulering

Presisering av NS 8407 punkt 26.2;

Endringer i prisnivå etter tilbudsfristens utløp, gir rett til tillegg til eller fradrag fra kontraktens priser.

Endringsbeløpet for avregningsperioden beregnes etter formelen:

$$e = A \times (T / T_0 - 1)$$

A = Summen av avdragsnotaer for avregningskvartalet basert på kontraktens priser (eksklusive merverdiavgift) og uten fradrag for eventuelt lån eller forskudd og innestående beløp.

I verdien for A inkluderes også tilleggsnotater for utført arbeid basert på kontraktens prisgrunnlag.

T₀ = Indekstallet for det kvartalet fristen for endelig tilbud faller i.

T = Indekstallet for avregningskvartalet.

Verdi av T og T₀ beregnes ut fra Statistisk Sentralbyrås ” Byggekostnadsindeks for veganlegg, Veganlegg i alt”.

Dersom overtakelse skjer tidligere enn 3 måneder etter siste regulering, beregnes T i formelen ovenfor med gjennomsnittet for de kvartal som inngår i denne perioden.

Dersom den avtalte indeksen skulle opphøre å eksistere, skal byggherren og leverandøren i fellesskap avgjøre hvilken indeks som skal erstatte indeksen som er falt bort.

34 Fakturering (Se NS 8407 punkt 27)

34.1 Avtalt fakturering

I tillegg til NS 8407 punkt 27.1;

Forskudd kan kreves utbetalt med 10 % av kontraktssummen ekskl. merverdiavgift mot en av byggherren godkjent selvskyldnerkausjon fra bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon. Forskudd tilbakebetales med 10 % av utført arbeid på avdragsnota. Selvskyldnerkausjonen tillates redusert i takt med tilbakebetaling av forskuddet.

Det svares ikke renter av forskudd som er i samsvar med forutsetningene i konkurransegrunnlaget.

Dersom det er poster som skal avregnes etter enhetspriser (regulerbare poster), skal det leveres separate avdragsnota for disse. For de regulerbare postene skal det leveres avdragsnota på elektronisk format (xml-format), jf. «Veiledning for levering av avdragsnota på elektronisk format.»

34.2 Faktureringsplan

Tillegg til NS 8407 punkt 27.2.1;

Faktureringsplanen skal utarbeides i samhandlingsfasen og skal baseres på produksjonsplanen. Den skal være tilstrekkelig detaljert til å vise sammenhengen mellom planlagt produksjon og den anslåtte størrelsen på de månedlige fakturaene. Dersom det er poster skal avregnes etter enhetspriser (regulerbare poster) i kontrakten, skal det leveres egen faktureringsplan for disse.

Materialer, deler, mv. som er tilført byggeplassen jf. kap. C1 NS 8407 punkt 27.2.1 c), gir bare rett til fakturering før de er innbygget der denne muligheten er angitt særskilt i kap. D1.1. Det betales ikke for slike leveranser før det foreligger en av byggherren godkjent selvskyldnerkausjon på beløpet fra bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon godkjent av byggherren. Det må også godtgjøres at eventuell salgspant eller varelagerpant er bortfalt. Kausjonene frigis etter hvert som aktuelle materialer blir innbygd i konstruksjonen(e).

For de deler av utførelsen som ikke senere lar seg kontrollmåle, og leverandøren ikke har varslet byggherren i tide, kan leverandøren bare kreve oppgjør for slike mengder som byggherren måtte forstå har medgått.

34.3 Dokumentasjon av fakturakravet

Tillegg til NS 8407 punkt 27.4;

Til faktura for regningsarbeider skal det vedlegges timelister godkjent av byggherren.

Fakturering skal skje elektronisk. For elektronisk fakturering vises det til følgende:

<https://www.nfk.no/om-fylkeskommunen/fakturainformasjon/>

Fakturaadresse til oss er:

Efakturaadresse: 964982953 - vårt aksesspunkt er Nets.

Nordland fylkeskommune
300 Fylkesveg
fakturamottak
8048 Bodø

For å kunne behandle en faktura fra entreprenør må den være merket med følgende informasjon:

Bestiller: LASTEL

LASTEL legges i feltet "Deres ref" i efaktura. Det må skrives med store bokstaver.

Prosjektnummer: 8803076 Ansvarsnummer: 932100

Arkiv-id: 22/13461

Av hensyn til regnskapsføring kreves at leverandøren vedlagt hver avdragsnota og sluttnota leverer oppdatert ”Konterings skjema for avdrags- og slutfaktura for veganlegg”.

Fakturaene skal tilfredsstillere krav til innhold i salgsdokumenter etter gjeldende bokføringsbestemmelser.

35 Generelle betalingsbestemmelser (Se NS 8407 punkt 28)

Betalingsfrist

NS 8407 punkt 28.1 første avsnitt utgår og erstattes med;

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura, se LOV- 1976- 12-17-100 Lov om renter ved forsinket betaling, § 2.

Tillegg til NS 8407 punkt 28.1 2 avsnitt;

Dersom byggherren har innsigelser til deler av en faktura skal leverandøren utstede en kreditnota på hele beløpet, og deretter utstede to nye fakturaer på henholdsvis akseptert og omtvistet del.

36 Særlige regler om regningsarbeid (Se NS 8407 punkt 30)

36.1 Vederlagsberegning

NS 8407 punkt 30.1 utgår og erstattes med;

Byggherren kan alltid styre utførelsen av regningsarbeid.

Regningsarbeider gjøres opp etter medgåtte timer for mannskap og maskiner og skal drives rasjonelt og forsvarlig.

Timeprisene for mannskap og maskiner (jf. kapittel E2) skal inkludere alle leverandørens utgifter, samt påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste, herunder ledelses- og administrasjonskostnader, kostnader til rigg og drift med videre. Hver enkelt timesats for mannskap og maskiner skal gjenspeile de faktiske kostnadene for hver etterspurt timesats.

Det betales bare for effektive timer med avrunding til 0,5 time.

Det betales ikke for ventetid, transport, maskinstell og reparasjon. For ventetid som skyldes byggherren betales det i tråd med de oppgitte timepriser for mannskap og maskiner.

Eventuell prisregulering foretas iht. gjeldende bestemmelser.

Anslag over mengder i kap. E2 punkt 1.1.3 Priser for mannskap og maskiner mv. er byggherrens anslag. De faktiske utførte mengder vil derfor kunne avvike fra de angitte mengdene. Avvik fra angitte mengder utgjør ikke en endring, og gir ikke grunnlag for justering av prisen for den aktuelle posten.

Timepriser mannskap

Timepriser for leverandørens egne og innleide mannskap inkluderer verneutstyr, håndverktøy og bærbart utstyr som strømaggregat, motorsag o.l.

Tillegg for overtidarbeid skal ikke honoreres uten at dette på forhånd er godkjent av byggherren.

Timepriser maskiner

For byggherrens innleie av leverandørens egne og innleide maskiner, betales i henhold til leverandørens liste over maskintimepriser.

Maskiner som benyttes, men som ikke er prissatt på leverandørens liste over maskintimepriser, avregnes etter den pris som er oppgitt på den maskin som ligner mest, eventuelt med en middelvei mellom priser for lignende maskiner på listen.

Materialer

Medgåtte materialer innkjøpt av leverandøren, betales i henhold til faktura fra materialleverandør fratrukket eventuelle rabatter med 10 % tillegg for administrasjon og fortjeneste. Det skal kun beregnes påslag eller tillegg i ett ledd.

36.2 Kontroll og dokumentasjon

Tillegg til NS 8407 punkt 30.3;

Regningsarbeid skal avtales skriftlig før arbeidet påbegynnes med mindre annet er avtalt. Leverandøren plikter å varsle byggherren når regningsarbeid starter.

37 Endringer (Se NS 8407 punkt 31)

Endringsordre

Tillegg til NS 8407 punkt 31.3;

Alle varsler skal skje ved bruk av de skjemaer som byggherren fastsetter. Ved manglende overholdelse av dette kravet anses forholdet som ikke varslet, krevet eller besvart.

Ved revisjon av varsler og krav og svar på disse skal revisjonshistorikken fremgå av skjemaet. Ved varsler og krav som gjelder nye forhold skal nytt skjema benyttes.

38 Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillellesfrister

Ved tidligere ferdigstillelse enn kontraksfestet kan leverandøren ikke nekte byggherren å overta anlegget.

Akseptert forlengelse av én delfrist medfører ikke tilsvarende eller annen forlengelse av andre frister uten at dette uttrykkelig fremgår av leverandørens krav om fristforlengelse og byggherrens aksept.

Dagmulkt for overskridelse av en delfrist fortsetter å løpe også om andre, senere dagmulkt-belagte frister overskrides.

39 Tomt punkt - utgår

40 Forberedelse til overtakelse (Se NS 8407 punkt 36)

40.1 Testing og innregulering av tekniske anlegg

NS 8407 punkt 36.1 utgår og erstattes med;

Leverandøren skal utarbeide en plan for felles kontroll av kontraktsgjenstanden og overlevering av dokumentasjon knyttet til kontraktsgjenstanden som viser at kontraktens krav er oppfylt. Planen skal godkjennes av byggherren og skal foreligge senest 12 uker før felles kontroll.

Planen skal minimum omfatte følgende:

- 1) Kontraktsgjenstandens geometri
- 2) Funksjonell standard av alle trafikktekniske installasjoner
- 3) Vegdekkets friksjon
- 4) Vegområdet og dreneringssystemer
- 5) Tidspunkt for gjennomføring av felles kontroller
- 6) Frist for overlevering av dokumentasjon som viser at kontraktens krav er oppfylt

Partene skal gjennomføre felles kontroller i tråd med avtalt plan. Leverandøren er ansvarlig for å planlegge og gjennomføre kontroller.

Det skal føres protokoll ved hver kontroll. Protokollen skal dateres og signeres av partenes representanter. Protokollen skal minst angi:

- 1) Deltakere
- 2) Hva som er kontrollert
- 3) Tilstanden på relevante objekter
- 4) Eventuelle avvik fra kontraktens krav, og hvordan disse skal rettes eller utbedres
- 5) Eventuelle gjenstående arbeider og manglende dokumentasjon
- 6) Tidsplan med frister for utbedring av avvik og for utførelse av gjenstående arbeider
- 7) Eventuelle uenigheter

Partene er for øvrig forpliktet til å stille med relevant nøkkel- og fagpersonell. Byggherren kan innkalle myndighets- og eksternt fagpersonell etter behov.

40.2 Levering av FDV-dokumentasjon

Tillegg til NS 8407 pkt. 36.2;

Dokumentasjonen skal tilpasses byggherrens systemer.

FDV-dokumentasjon skal leveres fortløpende. Siste frist for fullstendig FDV-dokumentasjon er 3 uker før påbegynnelse av overtagelsesforretning. Forsinkelse er dagmulktbelagt, jf. C2 pkt. 43.

Eventuelle avvik fra kontraktkravene skal komme tydelig frem av leverandørens kvalitetsdokumentasjon.

FDV-dokumentasjon inkluderer også som bygget-dokumentasjon, herunder:

- Geometridokumentasjon (veglinjedata, vegprofildata, frihøyde, kabler og ledninger)
- Registrering av geotekniske og ingeniørgeologiske forhold

41 Overtakelse (Se NS 8407 punkt 37)

Tillegg til NS 8407 punkt 37;

Ved overtakelsen skal følgende vilkår være oppfylt:

- a) Kontraktsgjenstanden skal være i henhold til kontraktens krav
- b) Prosedyrene for forberedelse til overtakelse skal være overholdt
- c) All dokumentasjon i henhold til kontrakten skal være oversendt byggherren

Dagmulkt for mangelfull FDV-dokumentasjon slutter ikke å løpe selv om byggherre aksepterer overtakelse med mangler ved denne.

Leverandøren kan ikke kreve overtakelse før avtalt sluttfrist.

42 Sluttoppgjør (Se NS 8405 punkt 39)

Sluttoppstilling med slutfaktura

Tillegg til NS 8407 punkt 39.1;

Sluttoppstillingen skal også inneholde en oversikt over alle midlertidige utbetalinger fra byggherren

Betaling av slutfaktura

Tillegg til NS 8407 punkt 39.2 gjelder;

Der byggherren har gjort gjeldene innsigelser eller krav i forbindelse med sluttoppgjøret skal partene så snart som mulig avholde samarbeidsmøte i tråd med bestemmelser om tvisteløsning.

43 Forsinkelse (Se NS8407 punkt 40)

Dagmulktens størrelse

I tillegg til NS 8407 punkt 40.3;

For denne kontrakten gjelder: Ved overskridelse av ferdigstillelsesfristen (sluttfristen) vil det bli krevd en dagmulkt kr 80 000 pr hverdag.

Ved forsinket levering av FDV-dokumentasjon vil det bli krevd en dagmulkt på kr 10 000 per hverdag. Dagmulkt for mangelfull FDV-dokumentasjon slutter ikke å løpe ved overtakelse.

44 Avbestilling (Se NS 8407 punkt 44)

Tillegg til NS 8407 punkt 44;

Når leverandøren har mottatt byggherrens erklæring om avbestilling, skal leverandøren snarest mulig avslutte alt pågående arbeid som omfattes av avbestillingen, bortsett fra nødvendig sikringsarbeid som skal utføres med mindre byggherren gir beskjed om at heller ikke dette skal utføres.

Leverandøren skal dessuten straks innkalle til overtakelsesforretning for de deler av den avbestilte del av kontraktsgjenstanden som er utført. I protokollen fra overtakelsesforretning skal det angis hvilket arbeid som er utført, hva som befinner seg på anleggsområdet og som byggherren skal overta, og eventuell uenighet om dette. Ved avslutningen av overtakelsesforretningen skal den avbestilte delen av kontraktsgjenstanden anses overtatt av byggherren, med unntak av de deler som ikke er omfattet av avbestillingen.

For øvrig gjelder kontraktens bestemmelser om overtakelse, herunder bestemmelsene om overtakelsesprosedyrer så langt de passer.

Ved avbestilling har leverandøren krav på vederlag for verdien av kontraksarbeidene som er utført frem til avbestillingstidspunktet og som overtas av byggherren, samt erstatning for det økonomiske tapet leverandøren lider som følge av avbestillingen.

Betaling skal finne sted senest 30 dager etter at byggherren har mottatt spesifisert krav om betaling fra leverandøren, og tilstrekkelig dokumentasjon for kravets størrelse.

45 Heving (Se NS 8407 punkt 46)

I tillegg til NS 8407 punkt 46.1;

Byggherren har rett til å heve hele eller deler av kontrakten dersom leverandøren eller leverandørens kontraktsmedhjelpere etter kontraktsignering ved rettskraftig dom blir dømt for forhold som kunne medført avvising etter anskaffelsesforskriften §§ 24-2

46 Rettigheter til prosjekteringsmaterialet og dokumenter (Se NS 8407 punkt 47)

Erstatter NS 8407 punkt 47.2.1 og 47.2.2;

Byggherren har full opphavsrett og eiendomsrett til all informasjon og alt materiale som byggherren har stilt til rådighet for leverandøren. Dette omfatter blant annet all kommersiell og teknisk informasjon, herunder tegninger, dokumenter, datafiler og dataprogrammer uansett lagringsmåte og formater, og kopier av dette. Leverandøren har bruksrett til slik informasjon og materiale som byggherren har stilt til hans rådighet i den grad det er nødvendig for gjennomføring av kontrakten. Informasjonen og materialet skal returneres til byggherren ved overtakelse, med mindre annet avtales.

Byggherren har full eiendoms- og bruksrett til all informasjon og alt materiale som leverandøren utarbeider i forbindelse med gjennomføringen av kontrakten. Dette gjelder likevel bare i den grad dette har relevans for gjennomføringen av kontrakten eller senere drift, vedlikehold, ombygging eller andre endringer.

47 Tvister (se NS 8407 punkt 50)

NS 8407 punkt 50.1, punkt 50.2 og 50.3 utgår og erstattes med;

47.1 Minnelige løsninger

Uenighet mellom partene om kontraktsforholdet skal søkes løst i minnelighet og uomtvistede beløp skal utbetales.

Tvister mellom partene om kontraktsforholdet bør søkes løst på lavest mulig nivå i minnelighet. Håndtering:

- Prosjektnivå: Tvister skal søkes løst på prosjektnivå og skal da forankres i byggemøte.
- Ledelses nivå: Dersom prosjektet ikke kommer til enighet innenfor en tidsramme på 3 mnd., etter at saken var fremmet, skal saken løftes til ledelsesnivå. Det skal gjennomføres samarbeidsmøte med prosjektet, entreprenørs ledelse og byggherrens ledelse.
- Standard Norge: Dersom samarbeidsmøtet heller ikke fører til en løsning skal det hentes inn ekspert fra oppmannslisten til Norsk Standard. Begge parter må forenes om valg av ekspert. Blir de ikke enige innen 14 dager skal eksperten velges fra Standard Norges oppsatte liste over oppmenn etter den der fastsatte fremgangsmåten.

Hver part gir en kort skriftlig redegjørelse og dokumenterer denne. Redegjørelsene sendes utnevnt ekspert innen 5 dager fra oppnevningen. Om nødvendig kan eksperten innhente ytterligere skriftlig informasjon fra partene, innkalle til møte eller be om skriftlig forklaring.

Innen nærmere avtalt frist, fra all informasjon er innhentet, skal eksperten gi et skriftlig råd til hvordan tvisten kan løses. Rådet skal være begrunnet og legges frem i et samarbeidsmøte hvor representant(er) fra byggherrens og entreprenørens ledelse deltar, i tillegg til partenes stedlige prosjektledelse, for endelig beslutning.

Kostnader forbundet med bruk av ekspert skal deles likt mellom partene.

48 Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt

Med HMS menes her summen av ivaretagelse av både sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) samt ivaretagelse av ytre miljø (YM). Disse behandles tema vis nedenfor.

Leverandøren skal drive et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

Byggherrens forpliktelser følger av Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften).

Alle avtaler med underleverandører skal inneholde bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet, oppfølging og rapportering som anvendt i denne kontrakten.

Byggherren utpeker SHA-koordinator(er). SHA-koordinator er «koordinator» etter byggherreforskriften.

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold informere byggherren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller liknende som gjelder gjennomføring av kontraktarbeidet.

49 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

49.1 Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, risikovurdering og SHA-plan

Leverandøren skal før oppstart av arbeidet på anleggsplassen, utarbeide fullstendig utkast til en SHA-plan (plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø) for kontrakten. Byggherre gjør de endringer som anses nødvendig, beslutter endelig plan og senere endringer av denne, jf. byggherreforskriften. Denne skal til enhver tid være oppdatert og være tilgjengelig og kjent for leverandøren. Planen skal lagres i valgte elektroniske dokumentbehandlingssystem. I tillegg kan den finnes i utskrevet format.

Risikovurdering i SHA-plan skal bygge på restrisikorapport fra prosjekteringsfasen.

Leverandøren skal sørge for at SHA-planen er kjent hos alle arbeidsgivere og enmannsbedrifter. Arbeidsgivere skal informere sine arbeidstakere, herunder innleide, om planen.

Leverandøren skal til enhver tid utføre risikovurderinger med utgangspunkt i risikovurdering i SHA-plan. Leverandøren skal også vurdere om det er andre risikoforhold enn de som er beskrevet i SHA-planen som kan være av betydning, og disse skal meldes byggherren så snart som mulig.

Leverandøren skal levere relevant informasjon fra sitt internkontrollsystem, som er relevant for byggherren, som risikovurderinger, sikker jobbanalyser og annen aktuell informasjon.

Leverandøren skal utarbeide en plan og tiltaksbeskrivelser for håndtering av risikofylte arbeider.

Leverandøren skal sørge for at det finnes arbeidsinstruks for aktiviteter som medfører særlig fare for liv og helse. Instruks som finnes i håndbøker fra Statens vegvesen, skal følges med mindre leverandørens egne instruks er strengere enn Statens vegvesen sine.

Arbeidsinstruks skal forelegges byggherren senest en uke før oppstart av de aktuelle arbeidsoppgavene. Hvilke vurderinger som er gjort skal kunne fremlegges skriftlig. Leverandøren kan ikke påberope fremleggelse for byggherren som begrensende for sine forpliktelser etter dette punktet. Arbeidsinstruks for risikoutsatte arbeidsoperasjoner skal oppbevares hos Leverandør. Den enkelte virksomhet skal oppbevare alle aktuelle arbeidsinstruks, gjennomgå og informere alle aktuelle arbeidstakere om hvordan disse arbeidsoppgavene utføres på en sikker måte.

Sikker jobbanalyse skal skje så tett opp til utførelse som mulig og involvere de som deltar i arbeidet, og signeres av disse.

49.2 HMS-kort

Leverandøren skal sørge for at alle som utfører arbeid på kontrakten har gyldig HMS-kort fra og med første dag på arbeidsplassen. Som gyldig HMS-kort regnes kort som beskrevet i Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser" med senere endringer. Byggherren har krav på innsyn og kopi av HMS-kort.

Personer uten gyldig HMS-kort skal bortvises.

Ved unntak skal personens identitet bringes på det rene, sammen med annen dokumentasjon som gir grunnlag for unntak.

Med unntak menes:

- a) Nyansatte og ansatte som bytter arbeidsgiver og kan fremvise en ordrebekreftelse fra utgiver av HMS-kortet
- b) Personer på tiltak fra NAV som kan fremvise en bekreftelse fra NAV
- c) Elever som har praksis som kan fremvise en bekreftelse fra skole
- d) Flyktinger med introduksjonsprogram som kan fremvise en bekreftelse fra kommune
- e) Utenlandske arbeidstakere på engangs kortvarige arbeidsoppdrag, dersom det kan fremvises kopi av RF 1198 eller utskrift fra Altinn.no hvor lengde av oppdrag fremgår
- f) Ferievikarer som kan fremvise dokumentasjon på arbeidsforholdets lengde

49.3 Føring av oversiktsliste

SHA-koordinatoren skal til enhver tid ha oversikt over alle som utfører arbeid på arbeidsstedet. For at byggherren skal kunne ivareta denne oppgaven på en tilfredsstillende måte, skal entreprenøren gjennom ELRAPP daglig føre oversiktsliste.

Personer som leverer varer, og andre som i kortere perioder befinner seg innenfor arbeidsområdet uten å delta i kontraktsarbeidet, omfattes ikke av disse bestemmelsene.

49.4 Hovedbedrift og samordningsansvar

Leverandøren er hovedbedrift med ansvar for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Den person som ivaretar samordningsansvaret klarlegges i samhandlingsfasen, og navnet tas med i SHA-planen.

Leverandør har ansvaret for inntakskontroll på byggeplassen. Dette ansvaret kan ikke delegeres. Ved inntakskontrollen skal det som minimum foretas en utsjekk av nødvendig dokumentasjon eksempelvis kompetansebevis og sertifikater for maskinførere, byggebransjens HMS-kort, lovpålagt HMS-opplæring. Det skal gis informasjon om SHA-planen, samt resultatet av samhandlingsprosessen.

Dersom byggherrens egne arbeidstakere i perioder oppholder seg innenfor kontraktens naturlige arbeidsområde, er leverandøren ansvarlig for samordning av verne- og miljøarbeidet.

Dersom det oppstår tilfeller med flere samtidige entrepriser på samme sted, vil en av leverandørene i de aktuelle entreprisene bli utpekt til hovedbedrift etter Arbeidsmiljøloven og Internkontrollforskriften. Dette innebærer at hovedbedriften sørger for at det tas hensyn til andre virksomheter på eller i nærheten av bygge- eller anleggsplassen.

Det kan avtales, og skal i så fall dokumenteres, at en annen av byggherrens kontraktsparter midlertidig utpekes til hovedbedrift for et avtalt tidsrom.

Byggherren sender inn forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest en uke før arbeidene starter. Leverandøren skal sørge for at forhåndsmeldingen, med ajourført oversikt over alle virksomheter, til enhver tid henger oppe godt synlig på bygge- eller anleggsplassen.

49.5 Besøkende til anleggsområdet

Den som mottar besøk, er ansvarlig for å varsle byggherre og hovedbedrift før de får adgang til bygge- og anleggsområdet. Vedkommende er ansvarlig for at besøkende er gjort kjent med sikkerhetsregler samt bruk av verneutstyr etc.

Alle besøkende til bygge- og anleggsområdet skal følge kravene til personlig verneutstyr.

49.6 Opplæring og kompetanse

Leverandøren skal sørge for at det gis opplæring i risiko og helsefarer ved utførelse av kontraksarbeidet.

Leverandøren skal utarbeide instruks og om nødvendig gi opplæring i bruk av personlig verneutstyr.

Kvalifikasjoner og gjennomført opplæring skal dokumenteres. Slik dokumentasjon skal være tilgjengelig for hovedbedrift.

Følgende krav til dokumentert opplæring gjelder for alle som utfører arbeid på kontrakten:

1. Sikkerhetsopplæring tilpasset kontrakten
2. Kurs i henhold til håndbok N301 Arbeid på og ved veg, vedlegg 2 Opplæring
 - 2.1 Kurs for alle som skal utføre arbeid på veg
 - 2.2 Kurs for ansvarshavende
 - 2.3 Kurs i manuell trafikkdirigering for de som dirigerer
3. Praktisk førstehjelpskurs med praktisk øvelse hjerte- og lungeredning.

Dokumentasjon på opplæring i førstehjelp har en gyldighet på fem år. For øvrig opplæring hvor gyldighetstid ev. ikke framgår av dokumentasjonen, er gyldighetstid fem år.

49.7 Arbeidstid

Byggherren skal til enhver tid holdes orientert om arbeidstidsordninger og vaktplaner som benyttes. Alle arbeidstakere som skal utføre arbeid som inngår i disse planene, skal underlegges samme krav tid arbeidstid. Dette gjelder også arbeid som utføres av enmannsbedrifter, arbeidstakere i ledende stillinger og arbeidstakere i særlig uavhengig stilling som utfører kontraksarbeid.

Arbeidstidsordninger godkjent av Arbeidstilsynet eller fagforening med innstillingsrett, skal umiddelbart sendes byggherren sammen med forsvarlighetsvurdering.

Det er ikke tillatt å ta i bruk en arbeidstidsordning før ordningen er formelt godkjent.

49.8 Arbeidsvarsling

Arbeidsvarsling skal utføres i overensstemmelse med Statens vegvesens håndbøker N301 Arbeid på og ved veg og R511 Sikkerhetsforvaltning av vegtunneler.

Leverandøren skal sørge for at arbeidsvarslingsplan utarbeides og sendes til Statens vegvesens skiltmyndighet i god tid for godkjenning.

Leverandøren skal utpeke ansvarlig for varslingen. Iverksatt og utført arbeidsvarsling skal i hvert tilfelle dokumenteres av leverandøren.

Arbeidet skal foregå på en slik måte at trafikken forbi arbeidsområdet blir opprettholdt samtidig som arbeidernes og alle trafikantgruppers sikkerhet blir ivaretatt. Eventuell stengning skal ikke skje uten samtykke fra byggherren.

49.9 Personlig verneutstyr og vernetøy

Leverandør skal utarbeide instruks for personlig verneutstyr og vernetøy, og gi opplæring i bruk.

Minstekrav til vernetøy

- Lang vernebukse og verne-vest eller -jakke. Alternativt kan kjeledress benyttes.
- Synbarhetstøy i klasse 3 etter NS-EN ISO 20471:2013 Svært synlig vernetøy – Prøvetakingsmetoder og krav.

Krav til vernetøy - synbarhetstøy kan ikke fravikes.

Minstekrav til verneutstyr

- Hjelm (NS-EN 397)
- Vernesko
- Vernehansker
- Vernebriller eller øyevern
- Hørselvern skal alltid benyttes ved støy over 80 dB.

Alt verneutstyr skal være CE-merket.

Minstekrav til verneutstyr skal ikke fravikes utenom helt spesielle forhold.

Dersom bruk av en gitt type verneutstyr medfører økt risiko, kan kravet fravikes under forutsetning av at det er gjennomført en dokumentert risikovurdering.

Dersom det er åpenbart unødvendig med verneutstyr, kan kravet også fravikes i enkelte, spesifiserte situasjoner. Fravik skal dokumenteres i en risikovurdering og være samstemt med leverandørens instruks.

Omvisning for eksterne

Besøkende skal følge kravene til verneutstyr og vernetøy for området de skal besøke. Kravene til verneutstyr og vernetøy kan fravikes for besøkende når det er iverksatt tiltak som fjerner aktuell risiko. Vurdering og tiltak skal dokumenteres.

49.10 Kjemiske produkter

Det skal brukes kjemiske produkter som er så lite helse- og miljøskadelige som mulig. Leverandøren skal utarbeide rutiner som sikrer substitusjonsplikten og korrekt håndtering av alle kjemiske produkter som skal benyttes, fra inntransport fra underleverandør, mottak, håndtering og intern transport, lagring, uttak fra lager og bruk.

Leverandøren skal ha sikkerhetsdatablad for de kjemiske produkter som blir oppbevart eller brukt. Oversikten skal være ajourført.

Sikkerhetsdatablad for de kjemikalier som er i bruk skal være tilgjengelig på brukerstedet. Verneombudet skal ha tilgang til et ajourført stoffkartotek for sitt ansvarsområde.

49.11 Sikring av arbeidsstedet

Hovedbedriften skal innarbeide rutiner som sikrer at uønskede hendelser ikke skjer på grunn av arbeider som omfattes av denne kontrakten. Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

49.12 Orden og renhold

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til sjenanse eller skade for omgivelsene.

49.13 Vernerunder

Leverandøren skal gjennomføre vernerunder minst en gang hver 14. dag i kontraksperioden. Byggherren skal ha innkalling til vernerunder og skal ha anledning til å delta på disse. Byggherren skal ha kopi av alle protokoller fra slike vernerunder.

Leverandøren skal innen 5 hverdager etter at vernerunden er gjennomført, oversende referatet til byggherren gjennom dokumentbehandlingssystemet.

49.14 Merking og kontrollrutiner

Alt teknisk utstyr som kreves å være CE-merket, skal være merket. Alt sertifikatpliktig utstyr skal være sertifisert og kontrollert iht. gjeldende bestemmelser og være utstyrt med oblat og dokumentasjon for årlig kontroll. Alle samsvarserklæringer, sertifikater, kontroll- og instruksjonsbøker skal foreligge før utstyret tas i bruk, og fremlegges på forespørsel eller kontroll.

49.15 Kompetansekrav for ledebilssjåfører og trafikkdirigenter

Ledebilsjåfører og trafikkdirigenter skal ha:

- Arbeidsvarslingskurs type 1
- Arbeidsvarslingskurs type 3
- Dokumentert praktisk førstehjelpskurs, minimum 3 timer
- Dokumentert grunnopplæring brannvern, minimum 4 timer

Førstehjelpskurs og grunnkurs brannvern sammen skal inneholde:

- Grunnleggende brannteori
- Brannårsaker og forebyggende tiltak
- Varsling
- Redde liv og verdier
- Sløkkemidler og sløkkeutstyr
- Brannskader
- Sløkkeøvelse med skumapparat og brannteppe
- Kjeden som redder liv
- Varsling, medisinsk nødtelefon
- Opptreden på skadested
- Pasientundersøkelse
- HLR – praktisk hjerte-/lunge-redning
- Fremmedlegemer
- Transport av syke og skadde inkludert båresurring
- Akutte sykdommer, astma, hjerteinfarkt, hjerneslag, diabetes, epilepsi
- Skader og ulykker, brudd, blødning, fallskader, el-skader og indre skader

49.16 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved prosjekteringsarbeider

Leverandøren skal under utførelsen av prosjekteringsarbeidene ivareta forhold knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen. Hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal ivaretas gjennom valg av arkitektoniske eller tekniske løsninger, jf. Byggherreforskriften §§ 5, 6 og 17. De forhold som kan ha betydning for fremtidige arbeider skal dokumenteres, jf. Byggherreforskriften § 12. Dersom det kan oppstå risikoforhold som

krever spesifikke tiltak, jf. Byggherreforskriften § 8 første ledd bokstav c, skal dette beskrives og meddeles byggherren.

SHA-koordinator(ene) skal ha innkalling og ha anledning til å delta på relevante møter, i forbindelse med planlegging og prosjektering.

49.17 Spesielle krav knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Maskiner som arbeider i område der det er fare for gjenstående udetonert sprengstoff, skal være utstyrt med sikkerhetsglass i henhold til EN-standarder EN-1063 og EN-13123. Fareområde vil spesielt være der det foregår bergrensk, pigging, utlasting i skjæring, i grøft og ved stuff. Angivelse gitt over er ikke uttømmende. Kravet gjelder også maskiner som benyttes der operatør i maskinen utsettes for fare i form av glass-eksponeringsflater mot fareområde for udetonert sprengstoff.

50 Ytre miljø (YM)

50.1 Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen

Leverandøren skal i sin kvalitetsplan redegjøre for prosedyrer som dekker:

- Oppfølging av gjeldende regelverk for sin virksomhet
- Hindre utilsiktede utslipp

I kap. D1.2 er det redegjort for byggherrens YM-plan og angitt krav til leverandørens videreutvikling og implementering av denne i tillegg til spesifikke krav i gjennomføringen.

50.2 Hensyn til omgivelsene

Leverandøren skal under arbeidets gang ta hensyn til omgivelsene, slik at ikke naboer og berørte parter sjeneres unødige av støv, støy, rystelser, utslipp og avfall etc. I samarbeid med byggherren skal leverandøren bidra til løpende informasjon til berørte parter.

Leverandøren skal sikre at omgivelser og tilstøtende vegnett ikke påføres ulemper i form av støv og tilsøling av veger som følge av kontraksarbeidene.

Leverandøren skal følge retningslinjer fra Klima- og Miljødepartementet T-1442/2021 punkt 6.1 som setter støygrenser for større og mindre arbeider og punkt 6.3 som gir føringer for plan for håndtering av støy. Leverandør skal om nødvendig kontakte ansvarlig myndighet (kommunelege e.l.), og eventuelt søke om tillatelser og dispensasjoner.

Der det finnes andre, lokale retningslinjer enn de som framgår, og som er strengere enn T-1442/2021 og/eller T-1520, skal disse følges.

Det kan være samspillseffekter mellom støy og luftforurensning som øker plager og helserisiko. Dersom området er utsatt for støynivåer over grenser, som er satt i tabeller i støy-retningslinje T-1442/2021, bør det tas særskilt hensyn til dette i planleggingen.

Det skal tas forholdsregler for å unngå spredning av uønskede skadelige organismer og smittestoffer, både gjennom flytting av vann eller jord samt bruk av utstyr eller masser som kan ha vært i kontakt med uønskede arter og smittestoffer. Konkretisering og spesielle krav er angitt i kap. D1.2.

Vannhåndtering og utslipp til resipient skal skje iht. gjeldende regelverk og være innenfor rammer fastsatt i tillatelser og reguleringsbestemmelser. Konkretisering og spesielle krav er angitt i kap. D1.2.

50.3 Tømmer og treprodukter

Leverandøren skal sørge for at tømmer og treprodukter som benyttes i kontraksarbeidene ikke er tilknyttet ulovlig hogst eller treprodukter.

50.4 Avfallshåndtering

- Alt avfall*) skal leveres til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponeres på annen lovlig måte. Frest eller oppgravd asfalt som ikke gjenbrukes i kontraksarbeidet skal leveres til mottak registrert under Kontrollordningen for asfaltgjenvinning – KFA.
- Avfallsplan*) og sluttrapport*) skal utarbeides av leverandøren og leveres byggherren.
- Sorteringsgrad for leverandørens eget produksjonsavfall skal være minimum 80 %. Sorteringsgrad er andel kildesortert avfall (i vekt) av alt avfall. Avfallet skal sorteres på arbeidsstedet. Normalt skal det sorteres i følgende fraksjoner; farlig avfall, metall, betong, treverk, plast, papp og papir og EE – avfall med mindre annet er angitt i kontrakten. Asfalt, forurenset masse og overflødige rene naturlige masser skal holdes utenfor ved beregning av sorteringsgraden.
- Ved innlevering av farlig avfall*) der avfallet er en del av produksjonsarbeidene, skal byggherrens organisasjonsnummer benyttes i forurensningsmyndighetenes deklarasjonsskjema. Leverandøren leverer farlig avfall på vegne av byggherren i Miljødirektoratets portal for avfallsdeklarerer. Øvrig farlig avfall (f.eks. spillolje fra leverandørens maskiner) leveres med leverandørens, eventuelt underleverandørens, organisasjonsnummer.
- For avfall produsert gjennom kontraksarbeidet skal det gjennomføres en basiskarakterisering*) før deponering finner sted.
- Levert avfall dokumenteres i månedsrapport og føres i R15-skjemaet i ELRAPP og rapporter fra mottaksstedet. Byggherren rapporterer videre til Statistisk sentralbyrå.

*) For definisjoner, se avfallsforskriften og byggeteknisk forskrift (TEK17) til Plan- og bygningsloven.

50.5 Kontraksarbeidenes klimagassutslipp

50.5.2 Miljødeklarasjon - Environmental Product Declaration (EPD)

Leverandøren skal levere prosjektspesifikke EPD-er (Environmental Product Declaration) for følgende materialer:

- Asfalt
- Konstruksjonsbetong
- Armeringsstål

I tillegg skal entreprenøren levere EPD-er for alle øvrige produkter hvor det finnes EPD.

Alle EPD-er skal så langt som mulig være prosjektspesifikke og gjøres tilgjengelig for byggherren i dokumenthåndteringssystemet før produktet tas i bruk.

EPD skal være i henhold til EN 15804 og godkjent av ett eller flere medlemmer av Eco-plattform, f.eks. EPD-Norge, Environdec og IBU.

50.6 Krav til kjøretøy og maskiner

Alle maskiner og utstyr som skal brukes i kontrakten skal være utstyrt med registreringsmerke med QR-kode og være registrert i maskinregisteret <http://www.reginn.no> Nordland fylkeskommune skal gis elektronisk innsyn i registeret for å kunne utøve sanntidskontroll og få oversikt over leverandørens og underleverandørens registrerte maskiner og utstyr.

Kjøretøy og maskiner på anleggsplass skal ha start-stopp-system for å minimere tomgangskjøring

Alle maskiner skal være utstyrt med egnet absorpsjonsmiddel, slik at søl som oljelekkasjer og lignende kan samles opp umiddelbart.

Biodrivstoff skal være avansert iht. produktforskriften kapittel 3 vedlegg V, eller ikke være laget av råstoffer som har høy risiko for indirekte arealbruksendringer (ILUC) i tråd med kravene i EU-forordningen (EU) 2019/807.

51 Fellesbestemmelser for SHA og YM

51.1 Beredskapsplan og øvelser

Målet med planen er at alle skal være best mulig forberedt til å håndtere en uønsket hendelse på arbeidsstedet. Planen skal være gjort kjent blant alle som utfører arbeid på kontrakten, og være tilgjengelig for disse.

Leverandøren skal utarbeide en plan som minst skal inneholde:

- Beredskapsrutiner for ulykker, brann, forurensning og andre uønskede miljøhendelser inklusive hyppighet av øvelser
- Eventuelle andre eksisterende beredskapsplaner
- Ressurser og materiell til bruk ved ulykker, brann og utslipp
- Varslingsplan

Beredskapsrutiner skal bygge på kontraktens risikovurdering, og føringer i eksisterende beredskapsplan. Transportevakuering samt avsperring i forbindelse med en uønsket hendelse skal framgå spesielt.

Planen skal gi oversikt over nødvendige ressurser, det vil si førstehjelpsutstyr og beredskapsmateriell (brannslukningsapparat, oppsugingsmiddel osv.), samt oversikt over tilgjengelige telefoner. Alle som utfører arbeid på kontrakten, skal ha tilgang til egnet kommunikasjonsutstyr.

Varslingsplanen inngår i kontraktens SHA-plan, og skal også inkludere varsling for uønskede hendelser knyttet til ytre miljø. Varslingsplanen skal skjematisk vise hvem som skal varsle og hvem som skal varsles.

Plan for håndtering av uønskede hendelser skal inneholde en oversikt over hvem som skal delta i og lede gjennomgangen med berørt personell etter en alvorlig hendelse (debrifing).

Rutinene for beredskap, som omtalt i dette punktet, skal gjennomgås grundig i forbindelse med et byggherremøte tidlig i kontraksperioden. I dette prosjektet skal det holdes minst en beredskapsøvelse tidlig i kontraksperioden. Beredskapsøvelsen skal tilpasses en tenkelig uønsket hendelse for kontraksarbeidet.

Etter en alvorlig hendelse, skal det gjennomføres debrifing for berørt personell.

51.2 Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser

Ved uønskede hendelser skal det minimum gis den informasjon som etterspørres i skjema «Melding om uønsket hendelse eller farlig forhold innen HMS». Rapporten føres i ELRAPP (R18).

Byggherren krever i tillegg en sammenstilling i Månedrapport-HMS i ELRAPP (R19). (se pkt. 23.3.3.)

Leverandørens rapportering av arbeidsulykker, yrkesskader og andre uønskede hendelser skal skje etter følgende retningslinjer:

Hva Rapporteres	Når rapporteres	Til hvem	Rapportform til byggherren
Alvorlige ulykker i forbindelse med arbeid (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Politi Arbeidstilsynet Byggeleder DSB ved sprengningsulykker og elektrisitetsulykker Brannvesenet ved brann og forurensningsulykker Verneombud Pårørende (politiet varsler ved dødsulykke)	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Øvrige ulykker (konsekvensklasse K3, K2 og K1)	Senest innen 48 timer	Byggeleder DSB i tillegg til Arbeidstilsynet ved sprengningsulykker og elektrisitetsulykker Verneombud	Skriftlig ³⁾
Nestenulykker	Senest innen 14 dager	Byggeleder	Skriftlig ³⁾
Alvorlige nestenulykker (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Byggeleder	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Yrkessykdom/yrkesskade	Når det blir konstatert ¹⁾	Arbeidstilsynet Byggeleder ²⁾	Skriftlig

¹⁾ Benyttes til forebyggende arbeid

²⁾ Bare når arbeidstaker samtykker og sykdommen er relevant for arbeid i denne kontrakten.

³⁾ Rapportering gis ved bruk av ELRAPP skjema R18.

Begrepsforklaring

DSB:	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Nestenulykke:	Uønsket hendelse som under litt andre omstendigheter kunne ha resultert i skade på personer, miljø eller materielle verdier
Ulykke:	Uønsket hendelse som resulterer i utilsiktet skade på personer, miljø eller materielle verdier, eller fører til produksjonstap

Konsekvensklasse: Klassifisering av skader fremgår av ELRAPP.

51.4 Byggherrens sanksjonsrett

Ved manglende bruk av påbudt personlig verneutstyr, eller andre brudd den enkelte arbeidstaker svarer for, vil det først bli gitt skriftlig advarsel, deretter skriftlig bortvisning fra arbeidsstedet.

Dersom leverandøren eller hans kontraksmedhjelpere unnlater å utarbeide sikkerhetsrutiner eller å etterkomme anvisninger for å ivareta SHA eller YM, kan byggherren iverksette følgende tiltak:

Stanse arbeidet som er berørt av kontraksbruddet inntil forholdet er brakt i orden. Dersom forholdet gjelder YM fastsettes en kort frist for iverksetting av tiltak. Dette gir ikke leverandøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Ved gjentatte brudd på ivaretagelse av SHA i tillegg til å stanse arbeide kan byggherren ilegge en økonomisk sanksjon på kr. 20 000 pr. forhold.

Dersom forholdet gjelder YM og ikke er rettet innen fastsatt frist, kan byggherren selv sørge for å få tiltak gjennomført eller iverksatt for leverandørens regning.

Byggherrens økonomiske krav knyttet til leverandørens kontraksbrudd begrenses ikke til kontraktens gjenstand, men omfatter også brudd på kontraksbestemmelser knyttet til SHA og YM.

Ved gjentatte brudd på kontraksbestemmelsene om HMS kan leverandøren bli utelukket fra fremtidige kontrakter med Nordland fylkeskommune. Der leverandøren er et arbeidsfelleskap (leverandørgruppe) gjelder utelukkelsen alle deltagerne.

52 Sprengningsarbeider**52.1 Transport av sprengstoff**

Alle kjøretøy for transport av sprengstoff til og på anleggsområdet, uansett mengde, skal være ADR-godkjent.

52.2 Sprengningsplaner

Ytterhjørner for salvene skal koordinatfestes og angis på sprengningsplan.

Generelt gjelder at sprengningsplan skal oversendes byggherren minimum 14 dager før planlagt oppstart av sprengningsarbeider. Der sprengningsarbeider ikke har vært forutsett, avtales oversendelse av sprengningsplan i samhandlingsmøte for oppstart av sprengningsarbeider.

52.3 Salveplaner

Ytterhjørner for salven skal koordinatfestes ved pelnr. eller tilsvarende og angis på salveplan.

Salveplan, med angivelse av boremønster, klokkeslett for avfyring og salvestørrelse skal oversendes byggherren nærmeste virkedag, før planlagt avfyring av salve.

Ved endring av salve skal entreprenøren, før avfyring, oversende byggherren revidert salveplan med faktisk boret mønster, revidert ladeplan og dekningsplan.

52.4 Bergsprengningsleder

Bergsprengningsleder skal kunne innfinne seg på brukerstedet på de dager hvor det gjøres sprengningsarbeider.

52.5 Bergsprenger

Bergsprenger skal ha påkleddingsdetaljer som tydelig viser hvem som er bergsprenger.

52.6 Sprengstoff fra tidligere entrepriser

Bestemmelsen gjelder ved arbeider som rensk, graving, pigging, boring, mv. hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entrepriser. Arbeider i slike områder skal planlegges og gjennomføres i samråd med byggherren for å bestemme omfang og type tiltak. Ansvarlig bergsprenger skal være til stede under hele arbeidsprosessen, og arbeidene skal utføres av personell med kompetanse fra tilsvarende arbeid.

Byggherren skal gis anledning til å delta i eventuelle møter leverandøren avholder i forbindelse med mulig gjenstående sprengstoff fra tidligere entrepriser.

52.7 Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid

I forbindelse med oppstart av sprengningsarbeider skal det holdes egne oppstartsmøter hvor alle underleverandører som er involvert i disse arbeidene skal være representert. Møte skal avholdes før sprengningsplan oversendes byggherren. Der behov for sprengning ikke har vært forutsett, skal møte avholdes tidligst mulig etter at sprengningsbehov er blitt kjent. Det betales ikke for tidsbruk for disse møtene.

Byggherren innkaller etter leverandørens angivelse av tidspunkt for å holde møtet, og byggherren fører referat. Formålet med møtet er å gjennomgå rutiner og prosedyrer for gjennomføring av sprengningsoppdraget, herunder også risikovurderinger, leverandørens fremdriftsplan og tiltenkte ressurser for sprengningsoppdraget, dokumentasjon og avviksbehandling.

52.8 Mobile borerigger – krav til vern mot bevegelige og roterende deler

Mobile borerigger skal utstyres med vern mot alle bevegelige og roterende deler som utgjør en risiko for skade på liv og helse ved berøring. Kravet gjelder mobile borerigger brukt over jord til fjellboring og sikring. Kravet gjelder alle typer utstyr. Det kan i enkelte tilfeller gjøres unntak for håndholdt utstyr av typen knemater. Arbeid med denne typen utstyr skal begrenses så mye som mulig. Det skal foreligge en risikovurdering i forkant som begrunner behovet, samt beskriver konkrete risikoreducerende tiltak ved bruk og eventuelt i kombinasjon med lift.

53 Tomt punkt - utgår

54 Andre bestemmelser

54.1 Riggplass

54.1.1 Tilgjengelige områder for riggplass for leverandøren

Leverandøren er ansvarlig for etablering av tilstrekkelige riggområder innenfor anleggsgrensen.

Leverandøren står fritt til å bruke andre riggområder som han lovlig disponerer til formålet utenfor anleggsgrensen. Ved ønske om riggområder utenfor anleggsgrensen må leverandøren selv besørge og bekoste disse, og skaffe alle nødvendige tillatelser. Krav i gjeldende reguleringsplaner må overholdes.

54.1.2 Riggplan

Leverandøren skal utarbeide en riggplan for anleggsområdet, som skal oversendes byggherren senest 3 uker etter endt samhandling ved oppstart.

Planen skal inneholde kart og en beskrivelse for andre relevante forhold på anleggsområdet (listen er ikke uttømmende):

- Inngjerding og porter
- Kontor, spise- og skiftebrakker og ev. innkvartering
- Beredskapsutstyr
- Områder for lagring av materiell
- Områder for lagring av farlig stoffer
- Kjøreadkomster og ferdselsveger

Som del av dokumentasjon av prosjektering før bygging skal leverandøren i tillegg overlevere rigg- og marksikringsplan, jf. krav i kap. D1.2.

54.1.3 Innkvartering

Byggherren skal ha oversendt fra Leverandør en plan over all innkvartering, før oppstart av arbeidene.

Innkvarteringen skal være forsvarlig utformet, innredet og vedlikeholdt. Viktige momenter er blant annet størrelse, innredning og brannsikkerhet. Boligens standard skal også være i tråd med den teknologiske og sosiale samfunnsutviklingen. Innkvarteringen skal ha tilfredsstillende ventilasjon og skal ikke ha sopp, råte, fuktskader eller lignende. Innkvartering i arbeidslokaler eller på arbeidsplassen aksepteres ikke. Innkvarteringen skal også være godkjent ifølge bygningslovgivningen.

Som hovedregel skal arbeidstaker ha:

- eget soverom med vindu som kan åpnes
- oppholdsrom med stoler, sofa og TV. Hvis soverommet er stort, vil kravet om areal til rekreasjon kunne være ivaretatt på soverommene. Dersom soverommet er lite, vil det være krav om separat oppholdsrom.
- tilgang på bad og toalett. Ett låsbart toalett og en låsbar dusj per 4-5 beboere.
- vaskerom for vaskemaskin og tørkemuligheter for klær.
- sted for oppbevaring og tilberedelse av mat
- garderobe eller skap til oppbevaring av tøy
- stor nok plass til matlaging og oppbevaring av matvarer, spiseplass, spisebord og stoler

- ren og ryddig innkvartering

Når leverandøren skal ta stilling til om innkvarteringen holder mål, må han legge vekt på behovet for privatliv og verdighet i forhold til antall beboere, og muligheten for å holde boligen ren og ryddig.

54.1.4 Bruk av riggplass

Leverandøren skal sørge for avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av forskjellige materialer. Alle overflødige materialer og materiell skal fjernes så snart dette er mulig. Lagring av eksplosiver, brennbare stoffer (dynamitt, tennere, olje, gass, drivstoff, syrer osv.) skal vises tydelig i riggplanen. En oversikt som viser maks tillatte mengder av disse stoffene, skal være en del av riggplanen.

Hensetning av kjøretøy, maskiner og utstyr skal ikke være til hinder for annen trafikk og anleggsdrift. Veier skal holdes åpne, ryddet og fri for materiell og avfall. Anleggstrafikk gjennom boligområder skal ikke forekomme så sant alternative kjøreruter eksisterer. Hvilke kjøreruter som skal benyttes skal avklares med byggherren på forhånd.

Leverandøren skal sørge for at arbeidsstedet til enhver tid er sikret mot uvedkommende, i og utenfor ordinær arbeidstid. Ved fraværperioder (helger og ferier) plikter leverandøren å ha en person i nærheten (innen 1 time med bil) som daglig kontrollerer at sikkerhetstiltakene er i orden. Byggherren skal til enhver tid ha ajourført navn og telefonnummer på den som ivaretar sikkerhetstiltakene i slike perioder.

Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til sjenanse eller skade for omgivelsene.

54.2 Tilknytninger til offentlig nett, elkraft, mm

Entreprenør må selv undersøke muligheten(e) for tilkobling til el-kraftforsyning samt vannforsyning og avløp.

All prosjektering, tilkoblinger, fremføring innen anlegget og betaling av avgifter skal dekkes av leverandøren (være omfattet av tilbudssummen).

55 Sanksjoner

55.1 Generelt

Sanksjon i form av trekk er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til kap. C1 NS 8407.

55.2 Sanksjoner ved overskridelse av mulktbelagte frister

Overskridelse av frister medfører dagmulkt som angitt i kap. C2 punkt 43. Fristene er angitt i kap. A2 og C2 punkt 40.2.

55.3 Sanksjoner ved mangelfull rapportering

Dersom leverandørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og leverandøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på

forholdet, ilegges leverandøren et trekk på kr 10 000 per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

Leverandøren ilegges et trekk på kr 20 000 dersom byggherrens stikkprøvekontroll avdekker vesentlige avvik i utførelsen som forringer kvaliteten og som ikke er meldt inn til byggherren innen 2 dager etter at avviket inntraff, på tross av at leverandøren visste om, eller burde ha visst om, avviket.

55.4 Sanksjoner ved kvalitetsavvik på asfalt

Ved avvik på de enkelte parametere korngradering, hulrom og bindemiddelinhold innenfor det som er angitt som øvre grense i trekktabellene jf. kap. C2 punkt 23.4, beregnes trekk på grunnlag av formelen nedenfor.

Ved avvik på flere parametere vil trekkbeløpene bli summert. For å unngå at det trekkes på parametere som varierer i sammenheng med hverandre, kan det for samme beregning bare trekkes på maksimum to av de tre parametere som kan gi trekk.

Trekk baseres i hovedregelen på byggherrens stikkprøvekontroll beskrevet i Statens vegvesens rapporter nr. 800, hvor kontrollenheten angitt i tabell 10 rettes til 600 m². Bestemmelsen gjelder alle bituminøse lag. Trekk gis for hvert lag. For lag som bygget opp med flere utlegginger gis trekk enkeltvis for utleggingene og forholdsmessig etter hvor stor gjennomsnitts andel av den totale lagtykkelsen utleggingen utgjør.

Trekk regnes ut etter følgende formel:

$$TRB = (TP/100) \cdot TFBL$$

hvor

TRB = trekkbeløp (kr)

TP = trekkprosent, se tabeller under for hver parameter

TFBL = Beregningsmessig kostnad (kr) for arealet som det gis trekk for, som kostnad for antall tonn beregnet ved bruk av følgende inngangsparametere: kr 1000 pr. tonn, romvekt 2,4 og den prosjekttert tykkelsen av laget som det gis trekk for.

55.5 Sanksjoner knyttet til bestemmelser om arbeidstakere

Byggherren kan iverksette sanksjoner for brudd på kontraksbestemmelsene om arbeidstakere som angitt i kap. C2 punkt 16.

55.6 Sanksjoner knyttet til HMS

Byggherren kan iverksette sanksjoner for brudd på kontraksbestemmelsene om HMS som angitt i kap. C2 punkt 51.4.

56 Bonuser

56.1 Kompensasjon for bruk av lærlinger

Ved bruk av lærlinger gis følgende kompensasjon, hvor timeverk for underleverandører inkluderes i regnskapet:

- 50 kroner pr. time innenfor et antall timeverk for lærlinger på inntil 10% av totalt antall timeverk på kontrakten.

Timeverkene på kontrakten dokumenteres som timeverkene i Månedsrapport-HMS (R19). Timeverkene for lærlinger dokumenteres ved timelister for hver lærling.

For hver lærling skal det dokumenteres ved kopi av lærlingekontrakt at arbeidstakeren oppfyller krav i «Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa» § 4-1, eller tilsvarende for utenlandske lærlinger.

Kompensasjonen skal ikke prisreguleres og inngår ikke i kontraktssummen. Kompensasjonen faktureres på egen faktura.

57 Nordland fylkeskommunes seriøsitetsskrav

Nordland fylkeskommunes seriøsitetsskrav er vedlagt, og gjelder som del av denne kontrakten.

Nordland fylkeskommune sine seriøsitetsskrav, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold etter avtalen (C2 og C3). Dette gjelder likevel ikke der de kolliderende kravene er strengere i C2 og C3 enn det som følger av Nordland fylkeskommune sine seriøsitetsskrav. Ved motstrid mellom Nordland fylkeskommune sine seriøsitetsskrav og bestemmelser som følger av ufravikelige rettsregler, skal Nordland fylkeskommune sine seriøsitetsskrav vike.

Unntakene for HMS-kort i pkt. 49.2 tredje avsnitt gjelder likevel også for seriøsitetsskravene pkt. 1

